

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2025-2027

TALOUSARVIO 2025

Kunnanhallitus 4.11.2024

Valtuusto 11.11.2024

Kunnanjohtajan katsaus

Talousarviomme 2025 toteuttaa Nousiaisten kuntastrategiaa 2022–2025, jossa visiomme on Nousiainen – vahva, vireä ja vihreä. Keskeiset arvomme ovat asukaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Kyseessä on valtuustokautemme 2021–2025 viimeinen talousarviovuosi. Huhtikuussa 2025 järjestetään yhtäaikaaisesti alue- ja kuntavaalit. Uudet valtuustot aloittavat toimintansa kesäkuussa 2025. Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä nimetään uudet jäsenet kunnallisiin ja seudullisiin toimielimiin, puheenjohtajisto, yhtiökokousedustajat ja päivitetään kuntastrategia.

Taloussuunnitelmavuotemme 2025–2027 merkittävimmät valtakunnalliset muutokset ovat lakisääteisten julkisten työllisyyspalvelujen siirtyminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kuntien/työllisyysalueiden järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen. Toisena keskeisenä muutoksena on kunnan omistamien sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen vuoden 2025 aikana, jotta toimitilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle on mahdollista siirtymäajan 2023-2025 jälkeen. Taustalla on kuntalain 126 §:n mukainen velvoite toiminnan yhtiöittämiselle.

Vuoden 2025 talousarviossamme on varauduttu yleiseen aineiden, tarvikkeiden, tavaroiden ja palvelujen hintojen nousuun (inflaatioon), korkokustannusten kasvuun lainamäärän noustessa sekä valtakunnallisten työehtosopimusten mukaisiin palkankorotuksiin. Hintojen nousu on ollut voimakasta viime aikoina erityisesti elintarvikkeissa ja tietojärjestelmissä. Koromarkkinoilla vaikuttaa olevan laskeva korkoympäristö, korkotason on ennakoitu laskevan lähelle 2,0 prosenttia vuoden 2025 aikana. Valtiovarainministeriön ennusteiden mukaan talouden taantuma olisi väistymässä ja käynnistymässä kasvuun vähitellen. Vuonna 2025 arvioidaan bruttokansatuotteen (BKT) kasvavan 1,7 prosenttia ja vuonna 2026 vastaavasti 1,5 prosenttia.

Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES:n (kuten kaikkien muidenkin kunta-alan sopimusten) sopimuskausi päättyy 30.4.2025. Talousarvioomme 2025 sisältyy henkilöstön palkkakustannusten kasvua 2,0 prosenttia. Lisäksi varaudumme kohtaamaan mahdollisia työtaistelutoimia, mikäli valtakunnalliset neuvottelut pitkittyvät ja yhteisymmärryksen saavuttaminen viivästyy.

Talousarvioomme 2025 on sisällytetty uusi tulosalue nimeltään työllisyyspalvelut. TE2024 -uudistuksen myötä lakisääteiset työllisyyspalvelut järjestetään 1.1.2025 alkaen 23 kunnan yhteistoimintana Turun työllisyysalueella. Vastuukunnalla eli Turun kaupungilla on järjestämisvastuu ja Nousiaisten kunnalla on vastaavasti palveluihin liittyvä rahoitusvastuu. Uudistukseen liittyvä rahoitus tulee jokaiselle kunnalle yleiskatteisena valtionosuuslisäyksenä ja työllisyysalueen kuntien kesken määritellään erikseen palveluiden kustannusarviot sekä kustannustenjakomallit.

Talousarviossamme 2025 on varauduttu, että lakisääteisten työllisyyspalvelujen järjestämiskustannukset ylittävät kunnallemme tulevan valtionosuuslisäyksen. Alustavan kokonaiskuvan perusteella vaikuttaa siltä, että TE2024 -uudistus heikentää kunnan taloutta, lisää suhdanneherkkyyttä ja poistaa käytössä olleen palkkatukityöllistämisen. Kuntalaistemme työtömyys tulee jatkossa entistä kalliimmaksi kunnallemme, kun maksuvastuuta aikaistetaan ja etuuslajeja harmonisoidaan.

Taloussuunnitelmavuosina 2025-2027 toimintakulumme kasvavat toimintaympäristön muutosten myötä vääjäämättömästi. Toimintatuottomme, verotulomme tai valtionosuutemme eivät kasva toimintakuluja vastaavassa suhteessa. Näin ollen joudumme muiden kuntien ja kaupunkien tapaan tekemään hankalia sopeuttamispäätöksiä taloussuunnitelmavuosiemme aikana käyttötalousvajeen kuromiseen.

Taloutemme ei kestä viime vuosien mukaista investointitasoa. Henrikin yhtenäiskoulun B-osan valmistumisen myötä kunnan investointitaso vuodesta 2027 alkaen on syytä asettaa merkittävästi alhaisemmalle tasolle tarkastellen kriittisesti investointien tarpeellisuutta ja niistä saatavia hyötyjä. Osasta kunnan omistamista kiinteistöistä on myös syytä luopua vaihteittain kiinteistöstrategiaa hyödyntäen ja reagoiden muuttuvaan toimintaympäristöön.

Kuntamme talouden tasapainottamisohjelmassa tavoitteeksi on määritelty, että noin 1,6 miljoonan vuosittainen käyttötalousvaje saadaan oikaistua vuoteen 2026 mennessä. Vuosikatteen tulee säilyä positiivisena ja taseeseen ei kerry alijäämää vuosien 2024-2026 aikana. Toistaiseksi vaikuttaa siltä, että onnistumme pitämään vuosikatteen positiivisena ja käyttötalousvajetta ollaan saamassa oikaistua vaihteittain. Näistä onnistumisista huolimatta huolena on alijäämän muodostuminen taseeseen tilanteessa 31.12.2025 tai 31.12.2026. Tavoitteessa pysyminen vaatii kunnaltamme voimakkaita ja pikaisia toimenpiteitä mieluiten mahdollisimman pian jo talousarviovuotemme 2025 aikana.

Väestönrakenteen kehityksen näkökulmasta on nähtävissä, että kaupungistuminen trendinä jatkuu vahvana ja esimerkiksi Turku kaupunkiseudun veturina kasvaa vauhdilla. Tilastokeskuksen lokakuussa julkaisemassa uudessa väestöennusteessa kuntamme asukasluvun ennakoidaan kasvavan 0,6 % vuodesta 2024 vuoteen 2045 mennessä. Kaikkienensa väestön kasvua ennakoidaan valtakunnallisesti 77 kuntaan ja vastaavasti vähenemistä 232 kuntaan.

Tilastokeskuksen väestöennusteessa syntyvyyden arvioidaan olevan vuosittain noin 35 ja kuolleisuuden noin 40-45. Kuntaan muutto ja kunnasta poismuutto olisivat keskenään lähes yhtä voimakkaita. Vuoteen 2030 mennessä yli 75-vuotiaiden osuus kasvaisi prosentuaalisesti eniten ja vastaavasti kovin prosentuaalinen lasku olisi 7-12 -vuotiaissa eli alakouluikäisissä.

Omakotitonttiemme luovutukset ovat säilyneet vuonna 2024 lähes edellisvuosien tasossa korkeasta inflaatiosta ja korkotasosta huolimatta. Kuntaamme valmistuu kesän 2025 aikana useiden vuosien tauon jälkeen uusi rivitalo ja odotamme rakennuttajien sekä asunnon ostajien olevan kiinnostuneita uusista rivitalohankkeista kunnan alueella. Linnamäen uuden asuinalueen omakoti- ja rivitalotontit hinnoitellaan ja asetetaan myyntiin vuoden 2025 aikana.

Näyttäydymme asuinkuntana kiinnostavana kokonaisuutena tarjoten monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluja, lukiokoulutusta, vapaa-ajan ja kulttuurin toimintoja, hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, nuorisotyötä, kotouttamista, asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia. Kunnan alueella on vireää yhdistystoimintaa, upeita luonto- ja virkistyskohteita, tapahtumia kaiken ikäisille ja monipuoliset osallistumismahdollisuudet.

Vaalimme asukkaillemme tärkeitä kokonaisuuksia kuten luontoa, turvallisuutta ja viihtyisää asumista. Ensimmäinen ilmastosuunnitelmamme valmistuu vuonna 2025, joka ohjaa kuntayhteisömme ilmastotyötä jatkossa. Ilmastoystävällisyys tulee näkymään entistä vahvem-

min toiminnoissamme sekä hankittavissa ostopalveluissa. Tarkoituksenamme on siirtyä entistä vahvemmin sähköisiin toimintatapoihin ja hyödyntämään sähköisten järjestelmien ominaisuuksia sekä tekoälyä.

Olemme varautuneet talousarviossamme mahdollisiin hankintoihin ja muihin etukäteistointoihin, joilla ylläpidetään tai kehitetään kuntamme valmiutta kohdata äkillisiä häiriötilanteita tai poikkeusoloja. Kuten edellisvuodet ovat opettaneet, niin yhteiskuntamme on haavoittuvainen ja kriittiset toiminnot ovat riippuvaisia erityisesti sähköstä ja tietojärjestelmistä.

Arvioimme yrityskantamme kasvavan ja työttömyyden säilyvän alhaisella tasolla valtakunnalliseen tai alueelliseen tasoon peilaten. Kuntamme alueella on useita liikevaihdoltaan kasvavia yrityksiä. Yritystonttiemme osalta kysyntä on ollut vähäistä ja valtatie 8 varrella on toistaiseksi runsaasti yritystonttitarjontaa lähempänä keskusta-aluea. Varaudumme etukäteissuunnittelulla, maanhankinnalla, kaavoituksella ja infraan liittyvillä investoinneilla kehittämään valmiuttamme vastaanottaa suuriakin toimijoita sekä esimerkiksi vihreän siirtymän investointeja kunnan alueelle tulevaisuudessa. Potentiaalisimmat alueet teolliselle tai kaupalliselle toiminnalle sijaitsevat Kaitaraisten yritysalueella, Lemuntien varressa lähellä sähköasemaa sekä Nummen keskustan alueella. Haja-asutusalueemme tarjoavat alkutuotannon ja metsätalouden lisäksi edellytyksiä esimerkiksi uudelle yritys- tai harrastustoiminnalle, jossa vaaditaan ympäristölupia, suojaetäisyyksiä tai kevyemmässä määrin kunnallistekniikkaa.

Kunnanjohtajana näen, että taloussuunnitelmavuotemme 2025-2027 vaativat onnistumisista ja edellisvuosien kovistakin toimista huolimatta sopeuttamispäätöksiä ja samanaikaisesti rohkeaa kehittämisotetta. Ennusteiden mukaan julkinen talous kiristyy uhkaavasti ja haastavat kuntatalouden vuodet ovat edessä. Toiminnan näkökulmasta tulee korostumaan Henrikin yhtenäiskoulun B-osan investoinnin sujuva ja onnistunut läpivienti, henkilöstöjohtaminen, sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen, yhteistyön ja yhteistoiminnan tiivistäminen sekä uusiin velvoitteisiin vastaaminen. Talousarviovuotemme 2025 aikana tarkoituksena on investoida myös hyvinvointialueelle vuokrattuihin sote-kiinteistöihin, jotta nämä kiinteistöt palvelevat jatkossakin hyvinvointialueen toimintaa ja tarpeita. Investointien toteuttaminen edellyttää hyvinvointialueen sitoutumista kustannuksiin ja vuokrasopimusten jatkamiseen.

Työ vahvan, vireän ja vihreän kunnan hyväksi jatkuu!

Teemu Heinonen

kunnanjohtaja

Nousiaisten kunnan strategia 2022-2025

Nousiaisten kuntastrategia 2022-2025 on hyväksytty valtuuston kokouksessa 15.11.2021 § 79. Strategiassa Nousiaisten kunnan visioksi on määritelty Nousiainen – vahva, vireä ja vehreä. Strategiassa Nousiaisten kunnan keskeisimmiksi arvoiksi on määritelty asukaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Kuntastrategia 2022-2025 asiakirja on talousarvion liitteenä.

Strategiksi painopisteiksi määriteltiin kolme pääkokonaisuutta. Strategiset painopisteet ovat:

- Vahva Nousiainen – Voimaa paikallisista vahvuuksista
- Vireä Nousiainen – Avointa ja aktiivista arkea
- Vehreä Nousiainen – Päivittäistä hyvinvointia ja virkistystä luonnosta

Strategisten painopisteiden alle on asetettu valtuustokaudelle asetettuja tavoitteita, joiden toteuttamista varten laaditaan vuosittain osana talousarviovalmistelua toimitus- /osasto-kohtaisia toimenpiteitä. Toimeenpanoasiakirjassa määritellään tarkemmin vuosittaiset vastuut, toimintatavat ja aikataulut.

Talousarvion yleisperustelut kuntataloudessa yleisesti

Muuttuja	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
% muutos								
BKT, määrän muutos	-2,9	3,0	2,1	-1,2	-0,2	1,7	1,5	1,3
Palkkasumman muutos	-0,4	5,1	6,4	4,9	2,1	4,2	4,4	4,1
Työttömyysaste	7,7	7,7	6,8	7,2	8,0	7,6	7,2	6,6

Tuloksen muodostuminen	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1. Toimintakate	-14,1	-14,4	-16,1	-16,7	-17,3	-17,8
2. Verotulot	14,6	13,9	14,5	15,1	15,7	16,3
3. Valtionosuudet, käyttötalous	3,7	3,4	4,0	4,2	4,3	4,6
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0
5. Vuosikate	4,6	3,0	2,5	2,7	2,7	3,1
6. Poistot	-2,8	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Tilikauden tulos	1,7	0,4	-0,5	-0,4	-0,5	-0,2
Rahoitus						
9. Vuosikate	4,6	3,0	2,5	2,7	2,7	3,1
10. Satunnaiset erät	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
12. Tulorahoitus, netto	4,3	3,1	2,3	2,4	2,5	2,9
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,8	-5,0	-5,2	-5,4	-5,5	-5,7
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-3,9	-4,1	-4,2	-4,4	-4,6	-4,8
16. Toiminnan ja investointien rahavirta	0,4	-1,0	-1,9	-2,0	-2,1	-1,9
17. Lainakanta	19,9	20,7	22,5	24,3	26,2	28,0
18. Kassavarat	6,8	6,8	6,8	6,7	6,7	6,7
19. Nettovelka (lainat – kassavarat)	13,1	14,0	15,7	17,6	19,5	21,3

Kuntien verotulot vuosina 2023-2028, milj. euroa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kunnallisvero	10 326	9 769	10 280	10 754	11 160	11 618
Yhteisövero	2 067	1 750	1 766	1 849	1 959	2 028
Kiinteistövero	2 189	2 375	2 414	2 473	2 539	2 604
Kaivosvero			19	19	25	31
Yhteensä	14 582	13 894	14 479	15 095	15 683	16 281
Manner-Suomen keski- määräinen kunnallisvero- prosentti	7,37	7,46	7,46	7,46	7,46	7,46
Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta	23,91	23,69	23,65	22,90	23,05	23,23

(Lähde: Kuntaliitto, Kuntatalousohjelma syksy 2024)

Väestötilanne 30.9.2024 Nousiaisissa on 4666 asukasta eli vähentynyt 30 henkilöllä tilinpäätöslukuun 2023 verrattuna (4696).

Väestön ikäjakauma Nousiaisissa 2024-2027:

	2024	2025	2026	2027
0-6v	325	322	319	313
7-16v	653	634	615	600
17-19v	178	176	178	175
20-64v	2520	2526	2526	2523
65-74v	581	584	571	560
75-84v	324	338	355	381
85v-	112	108	116	118
YHT	4693	4688	4680	4670

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste v. 2024 päivitys, julkaistu 10/2024.

Työttömyysasteen kehitys Nousiaisissa:

kuukausi	%
syys 2024	5,5
elo 2024	5,5
heinä 2024	7,0
kesä 2024	6,1
touko 2024	4,8
huhti 2024	5,2
maalis 2024	6,0
helmi 2024	6,2
tammi 2024	5,7
joulu 2023	6,4

marras 2023	5,4
loka 2023	5,2
syys 2023	4,7
elo 2023	4,7
heinä 2023	6,1

Lähde: Työllisyyskatsaukset/ELY-keskus

Palkkamenot

Palkkamenoihin on talousarviovuonna 2025 varattu 2,0 %:n korotus. Suunnitelmavuosille palkkojen korotus on huomioitu 1 %: n korotuksella, sekä vuonna 2026 että vuonna 2027.

Valtionosuudet v. 2023 – 2027 (ts-vuodet alustaviin laskelmiin perustuen)

	TP 2023	MTA 2024	TOT 6/2024	KH 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
VALTIONOSUUDET	5 672 449	5 778 557	2 904 138	5 887 834	1,9	5 887 834	5 887 834
5501 Kunnan peruspalv.valt.osuus	2 148 717	2 078 213	1 039 104	2 573 568	23,8	2 573 568	2 573 568
5502 Verotul.perust.valt.os.tasaus	2 064 131	1 892 611	946 302	1 787 308	-5,6	1 787 308	1 787 308
5504 Veromenetysten kompensatiot	803 529	796 442	389 244	423 036	-46,9	423 036	423 036
5701 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	656 072	1 011 291	529 488	1 103 922	9,2	1 103 922	1 103 922

Verotulot v. 2021 – 2026

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2022	2023	2024**	2025**	2026**	2027**
Verolaji						
Kunnallisvero	17 999	9 289	9 591	9 796	10 515	10 807
Muutos %	1,3	-48,4	3,2	2,1	7,3	2,8
Yhteisövero	585	361	277	270	287	302
Muutos %	7,2	-38,3	-23,2	-2,7	6,3	5,5
Kiinteistövero	934	917	1 140	1 142	1 142	1 142
Muutos %	7,3	-1,8	24,3	0,3	0,0	0,0
VEROTULOSSI KIRJATTAVA	19 518	10 567	11 008	11 208	11 944	12 252
Muutos %	1,7	-45,9	4,2	1,8	6,6	2,6

Kuntaliiton veroennustekehikko 9/2024

Suunnitelmavuosille (2026-2027) on kirjattu veronkorotuksena kunnallisvero% 9,5 mukaan.

	TP 2023	MTA 2024	TOT 6/2024	KH 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
VEROTULOT	10 567 379	11 008 000	5 202 112	11 208 000	1,8	12 365 000	12 743 000
5000 Kunnan tulovero	9 289 496	9 591 000	4 962 088	9 796 000	2,1	10 936 000	11 299 000
5100 Kiinteistövero	916 891	1 140 000	69 620	1 142 000	0,2	1 142 000	1 142 000
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	360 992	277 000	170 405	270 000	-2,5	287 000	302 000

Veroprosentit Nousiaisissa 2020-2025

Nousiainen		2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Tulovero%	21,50	21,50	21,50	8,86	9,1	9,1
Kiinteistövero%	yleinen kiinteistövero	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
	maapohjan kiinteistövero					1,3	1,3
	vak.asunto	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
	muut	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
	rakent. rak.paikka	2,0	-	3,0	3,0	3,0	3,0
	yleishyöd yhteisön rak ja maapohja				0,0	0,0	0,0

Valtuustoon nähden sitovat tulosalueet:

tulosalueet bruttositovia pl. vapaa-ajan palvelut

Toimielin	Tulosalue
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi
Kunnanhallitus	Keskushallinto
	Työllisyyspalvelut (1.1.2025 alk.)
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	Varhaiskasvatus
	Koulutuspalvelut
	Kirjasto- ja kulttuuritoimi
	Vapaa-ajan palvelut (nettobudjettiyksikkö)
Tekninen lautakunta	Ympäristötoimi
	Tekniset palvelut
	Tekniset tukipalvelut

Talousarvioasetelma hyväksytty valtuustossa 10.6.2024 § 33

Tavoitteet tytäryhtiöille vuodelle 2025

Nousiaisten kunnan konserniohjeen 26.2.2024 / 3 § mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Nousiaisten Vesi Oy

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Puhtaan talousveden toimittaminen asiakkaille ja toimiva jätevesihuolto.
Toimenpide	Verkoston toimivuudesta huolehtiminen (mm. tarkkailu ja kunnossapito).
Arviointikriteeri / mittari	Säännölliset talous- ja jäteveden laatumittaukset määritellyistä kohteista ja mahdollisten pumppaamoylivuotojen seuranta.
Tavoitetaso	Asiakkaiden tarpeisiin toimitetaan puhdasta talousvettä ja toimiva jätevesihuolto ilman ympäristöhaittoja.

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Toimiva kunnallistekniikka (vesi- ja jätevesihuolto) kaikilla alueilla, joista kunta luovuttaa omakoti-, rivitalo- ja yritystontteja.
Toimenpide	Varaudutaan investointisuunnitelmassa tuleviin rakennushankkeisiin ajoissa ja hoidetaan rakentamissuunnitelmat valmiiksi ajoissa. Tehdään kilpailutus ja rakentaminen yhdessä kunnan hankkeiden kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Hankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa ja suunnitelmien mukaisesti yhdessä kunnan rakennuttamisten kanssa.
Tavoitetaso	Hankkeet toteutuneet suunnitellussa aikataulussa ongelmitta ja kustannukset ovat pysyneet arvioidussa.

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Laskuttamattoman vesimäärän pienentäminen ja viemäriverkoston vuotovesien vähentäminen.
Toimenpide	Mittakaivojen rakentaminen vesijohdon runkolinjoihin ja

	viemäriverkoston saneeraukset.
Arviointikriteeri / mittari	Laskuttamattoman vesimäärän kuukausittainen muutos ja pumpatun jätevesimäärän vertaaminen kuivaan kauteen.
Tavoitetaso	Laskuttamaton vesimäärä (Maskusta ostetun ja Nousiainen alueen asiakkaille myydyin vesimäärän erotus) pienempi kuin edellisenä vuotena ja pumpatun jätevesimäärän vakiinnuttaminen.

Talouden tasapainottaminen

Kuntalain 110 §: n mukaan kunnan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntalain 110 a § (alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen covid-19-epidemiasta johtuvien taloudellisten vaikeuksien vuoksi) on väliaikaisesti voimassa 1.12.2020–31.12.2025. Kuntalain 110 a §:n mukaisesti, jos kunta ei covid-19-epidemiasta johtuvien poikkeuksellisten ja tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi voi kattaa taseeseensa kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa, valtiovarainministeriö voi kunnan hakemuksesta päättää, että alijäämä on katettava kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tällöin kunnan 118 §:ssä tarkoitettu arviointimenettely ja kuntayhtymän 119 §:ssä tarkoitettu arviointimenettely voidaan aloittaa 118 §:n 2 momentissa ja 119 §:n 1 momentissa säädetyistä poiketen vasta, kun tämän momentin mukainen määräaika on kulunut.

Nousiaisten kunnan talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2024-2026 on hyväksytty valtuuston kokouksessa 4.12.2023 § 71. Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteeksi on määritetty, että noin 1,6 miljoonan vuosittainen käyttötalousvaje saadaan oikaistua vuoteen 2026 mennessä. Vuosikatteen tulee säilyä positiivisena ja taseeseen ei kerry alijäämää vuosien 2024-2026 aikana.

Kunnanhallituksella on kokonaisvastuu talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanosta. Lautakunnat vastaavat käytännön toimenpiteiden toteuttamisesta valtuuston päättämällä tavalla ja päätetyssä aikataulussa. Kunnanjohtaja ja osastopäälliköt vastaavat tasapainottamisohjelman toimeenpanon valmistelusta ja toteuttamisen raportoinnista kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus raportoi valtuustolle puolivuositain osavuosisraporttien yhteydessä yksityiskohtaisesti tasapainottamisohjelman toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on seurata ohjelman toteutumista aikataulussa ja raportoida mahdollisista poikkeamista viipymättä valtuustolle.

KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA/Vaalit

1. Tulosalueen kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien läpiviennistä lain edellyttämällä tavalla.

2. Tulosalueen nykytilanne

Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi.

Keskusvaalilautakunta vastaa esimerkiksi ehdokasasettelusta, ääntenlaskennasta ja vaalituloksen julistamisesta.

3. Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2025 järjestetään ensimmäistä kertaa saman aikaisesti sekä aluevaalit että kuntavaalit eli alue- ja kuntavaalit. Alue- ja kuntavaalin ennakkoäänestys pidetään 2.-8.4.2025 ja varsinainen vaalipäivä on 13.4.2024. Yhdistelmävaalit tarkoittavat kunnalle vaaleihin varattavan henkilöresurssin kasvua sekä ylimääräisiä materiaalihankintoja (mm. vaalikehikot, äänestyskopit, vaaliurnat). Hyvinvointialueet korvaavat aluevaaleista johtuvat kustannukset kunnalle.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Vaalien sujuva järjestäminen Nousiaisten kunnassa huomioiden erityisryhmät/esteettömyys
Toimenpide	Vaalien organisointi ja käytännön toimenpiteet vaalipaikalla
Arviointikriteeri / mittari	Vaalitoimitsijoiden saama palaute vaalien sujuvuudesta ja vaalipaikan käytännön järjestelyistä
Tavoitetaso	Vaalien sujuva läpivienti ilman ongelmia
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	Vaaleja koskevat tiedotteet ja järjestelyt tavoittavat oikea-aikaisesti kuntalaiset
Toimenpide	Kunta laatii tiedotteet ja kuulutukset, joissa kuvataan tarvittavat tiedot kuntalaisille

Arviointikriteeri / mittari	Laaditut tiedotteet ja kuulutukset
Tavoitetaso	Kuntalaiset ovat tietoisia järjestettävistä vaaleista ja heillä on riittävät tiedot koskien ennakkoäänestystä ja varsinaista vaalipäivää
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2026-2027

Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja.
Vuonna 2027 on eduskuntavaalit

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2023	TA 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
Kokousten määrä	3	9	10		3
Äänestys% kunn. vaalit			60		
Äänestys% presidentinv.		73			
Äänestys% eu-vaalit		40			
Äänestys% eduskuntav.	76,7				76
Äänestys% aluevaalit			47		

7. Taloustaulukot

100 VAALIT	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	8 393	17 500	3 000	-82,9	0	8 000
TOIMINTATUOTOT	8 393	17 500	3 000	-82,9	0	8 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-3 205	-9 948	-8 398	-15,6	0	-1 788
PALKAT JA PALKKIOT	-2 938	-8 696	-7 840	-9,8	0	-1 600
HENKILÖSIVUKULUT	-267	-1 252	-558	-55,4	0	-188
ELÄKEKULUT	-200	-1 039	-495	-52,4	0	-163
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-67	-213	-63	-70,4	0	-25
PALVELUJEN OSTOT	-2 662	-2 300	-6 250	171,7	0	-1 300
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-73	-1 000	-1 750	75,0	0	-100
TOIMINTAKULUT	-5 940	-13 248	-16 398	23,8	0	-3 188
TOIMINTAKATE	2 453	4 252	-13 398	-415,1	0	4 812

TARKASTUSLAUTAKUNTA/Tarkastustoimi

1. Tulosalueen kuvaus

Valtuuston valitsevat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kunnan ulkoisesta valvonnasta. Tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestämisestä sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Valtuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa kunnan kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen.

2. Tulosalueen nykytilanne

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, jotka suorittavat kuntalain mukaista arviointityötä. Tilintarkastuspalvelut ostetaan tilintarkastusyhteisöltä.

3. Toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunnan alaisessa toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

Tavoite	Arviointikertomuksesta on hyötyä päätöksentekijöille
Toimenpide	Arviointikertomuksessa esitetään kunnan toiminnan kehittämiseen ehdotuksia
Arviointikriteeri / mittari	Kehittämisehdotusten määrä
Tavoitetaso	3 kpl kehittämisehdotuksia
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

Tavoite	Viranhaltijoiden ja työntekijöiden haastattelut ovat tarkoituksenmukaisia arvioinnin tarkoitukseen
Toimenpide	Annetaan haastateltaville kysymykset etukäteen
Arviointikriteeri / mittari	Kyselylomakkeen tms. etukäteisvalmistelun käyttö
Tavoitetaso	Haastatelluista 100 % saa kysymykset etukäteen
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2026-2027

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen yhteistyö takaavat riittävän kunnan tuloksellisuuden ja tavoitteiden toteutumisen arvioinnin. Tarkastuslautakunta varmistaa, että tilintarkastuksella on riittävät resurssit suorittaa työnsä julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
Kokousten määrä	7	6	5	5	5
Tarkastuspäivät	11	8	10	10	10

7 Taloustaulukot

110 TARKASTUSTOIMI	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 352	-1 820	-1 454	-20,1	-1 454	-1 468
PALKAT JA PALKKIOT	-1 319	-1 800	-1 400	-22,2	-1 400	-1 414
HENKILÖSIVUKULUT	-34	-20	-54	170,0	-54	-54
ELÄKEKULUT	-13	-16	-51	218,8	-51	-51
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-21	-4	-3	-25,0	-3	-3
PALVELUJEN OSTOT	-8 676	-9 200	-9 500	3,3	-9 500	-9 500
TOIMINTAKULUT	-10 028	-11 020	-10 954	-0,6	-10 954	-10 968
TOIMINTAKATE	-10 028	-11 020	-10 954	-0,6	-10 954	-10 968

KUNNANHALLITUS/Keskushallinto

1. Tulosalueen kuvaus

Kuntalain 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallituksen tehtävänä on:

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Keskushallinnon tulosalue muodostuu kunnanjohtajasta ja hallinto- ja talousosastosta. Hallinto- ja talousosasto hoitaa keskitettyjä yleishallinnon sekä talous- ja palkkahallinnon tehtäviä ja tuottaa tukipalveluja muille tulosalueille. Tulosalueen vastuulle kuuluvat valtuuston ja kunnanhallituksen asioiden valmistelu sekä päätösten täytäntöönpano. Lisäksi tulosalue vastaa ja huolehtii omalta osaltaan tietohallinnosta, kunnan tiedotuksesta, asiakirjahallinnosta sekä asiakaspalvelutehtävistä. Tulosalue vastaa myös kunnan elinvoimapolitiikan johtamisesta, kaavoituksesta, maapolitiikasta, ympäristöterveydenhuollosta, tasausmaksusta (Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua v. 2023 alusta alkaen, kun eläkemenoperusteinen maksu poistui).

2. Tulosalueen nykytilanne

Keskushallinnon henkilöstö työskentelee kunnanvirastolla (Moisiontie 19). Maaseutuhallinto toimii hallinto- ja talousosaston alaisuudessa omana erillisyyksikkönään yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat valtuusto, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus ja lautakunnat. Vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto. Kunnassa on käytössä osallistuva budjetointi, jossa asukkaat ideoivat ja äänestämällä päättävät tietyn rahasumman käytöstä. Verkkosivuilla on kootusti henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteystiedot, lisäksi käytössä on erillinen palautekanava ja kuntalaisaloite.fi -palvelu.

Kunta tekee tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa. Osa Nousiaisten kunnan palveluista järjestetään yhteistyössä muiden kuntien kanssa esimerkiksi seudullisen yhtiön kautta. Kuntien julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomais tehtävän hoitamisesta ja kuntayhtymä. Kuntalain 109 §:n mukaisesti kuntien yhteistointintaa koskevat sopimukset ovat saatavilla yleisessä tietoverkossa.

Kunnassa on hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2024-2026 ja kuntastrategia 2022-2025, jotka ohjaavat toimintaa ja taloutta. Kunnassa on käytössä päätösten vaikutusten ennakkoarviointi. Kunta julkaisee ostolaskudatansa vuosittain tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Nousiaisten kunnalla on valmiuslakiin perustuva varautumisvelvoite. Varautumistyö on osa kunnan arjen toimintaa ja johtamista. Talousarviossa on vuosittain varauduttu mahdollisiin hankintoihin ja muihin etukäteistoimintoihin, joilla ylläpidetään tai kehitetään valmiutta kohdata äkillisiä häiriötilanteita tai poikkeusoloja.

Kunnan kokonaisturvallisuutta kehitetään ja hallitaan myös turvallisuussuunnittelulla. Kunnan turvallisuussuunnittelu on ennakkoivaa toimintaa, jonka tavoitteena on vähentää häiriöitä, rikoksia, onnettomuuksia ja niistä johtuvia vahinkoja. Samalla pyritään ylläpitämään ja vahvistamaan turvallisuuden tunnetta paikallisesti.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 30.4.2025 saakka. 1.2.2025 on tiedossa kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä 0,4 %, KVTES). Uuden sopimuskauden osalta palkankorotusten määrä ja ajankohta eivät ole vielä tiedossa. On mahdollista, että sopimuskauden päätyminen näkyy kunnan toiminnassa esimerkiksi lakkoina tai muina työtaistelukeinoina.

Kansallisarkiston on tarkoitus avata sähköinen arkistointipalvelu myös kunnille vuoden 2025 aikana. Sähköinen arkistointi on tarkoitus ottaa mahdollisimman pikaisella aikataululla käyttöön Nousiaisten kunnassa.

Toiminnan sähköistymisen myötä tietoturvan ja -suojan sekä tiedonhallinnan merkitys korostuu entisestään. Kunta panostaa edelleen tietoturvan ja tietosuojan kehittämiseen ja kouluttamiseen sekä tiedonhallintalaista tulevien velvoitteiden täyttämiseen. Sähköistä asiointia kehitetään edelleen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Valtuustokausi vaihtuu 1.6.2025 alkaen, uusi valtuustokausi on 2025–2029. Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä on mahdollista tarkastella toimielinten kokoonpanoa ja rakennetta. Kuntalain mukaan kunnassa on oltava valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta.

Kunnassa käynnistetään syksyllä 2025 uuden kuntastrategian laadinta valtuustokauden vaihtumisen myötä. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus hyväksyä Nousiaisten kunnan ensimmäinen ilmastosuunnitelma vuosille 2025-2030, joka ohjaa kunnan ilmastotyötä. Syksyllä 2024 valmistuva elinvoimaohjelma 2030 tulee ohjaamaan kunnan elinvoiman kehittämistä vuosien 2025-2030 aikana.

Sote-uudistuksen yhteydessä kunnan omistuksessa olleet sote- ja pela-kiinteistöt (Terveystalo, Moisiokoti, Nummen ja Valpperin paloasemat) jäivät kunnan omistukseen ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue tuli niihin vuokralle kolmen vuoden siirtymäajaksi 2023–2025. Sote-kiinteistöt (Terveystalo ja Moisiokoti) tulee yhtiöittää viimeistään vuoden 2025 aikana, jotta tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle on mahdollista myös siirtymäajan jälkeen, taustalla on kuntalain 126 §:n mukainen velvoite toiminnan yhtiöittämiselle.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Olemme yrittäjämysteisiä ja edistämme tapahtumien järjestämistä	
Tavoite	Kunta koetaan yrittäjämysteisenä, yritystoiminnan ja tapahtumien mahdollistajana.
Toimenpide	Järjestämme säännöllisesti yrittäjäkahveja, elinkeinotoimikunnan kokouksia, yhteisiä tilaisuuksia yrittäjien kanssa ja vierailuja yksittäisiin yrityksiin. Nousiaisissa toimivien yritysten tiedot päivitetään yhteydenottojen perusteella kunnan verkkosivuille. Kunnassa toimiville yrityksille tarjotaan näkyvyyttä kunnan tiedotuskanavilla. Viestimme aktiivisesti yrittäjille suunnatuista palveluista ja tapahtumista mm. uutiskirjeen avulla. Kehitetään Nummen keskustan soveltuvuutta ja kiinnostavuutta erilaisiin toritapahtumiin hyödyntämällä tapahtumien järjestäjien huomioita.
Arviointikriteeri / mittari	Järjestetyt tapahtumat, yrityskäynnit, uutiskirjeiden määrä, yrittäjiltä saatu palaute (mm. kuntabarometri).

Tavoitetaso	Yrittäjät kokevat kunnan yrittäjämönteisenä ja kunnassa järjestetään eri toimijoiden tapahtumia. Kunta viestii päätöksentekoon tulevista asioista sekä yrittäjille suunnatuista palveluista ja tapahtumista.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

Lisäämmme maanomistusta 8-tien läheisyydessä ja varmistamme kaavoituksella riittävän tonttitarjonnan asumisen ja yrittämisen tarpeisiin	
Tavoite	Kunnan maanomistuksen vahvistaminen keskittyy 8-tien läheisyyteen. Kunta huomioi kaavoituksen käynnistämässä asumisen ja yritystoiminnan tiedossa olevat tarpeet.
Toimenpide	Maanomistusta lisätään 8-tien läheisyydessä vapaaehtoisin kaupun, toissijaisesti maanvaihdoilla tai etuosto-oikeutta käyttäen. Uusien alueiden kaavoituksen käynnistämässä huomioidaan olemassa oleva tonttitarjonta sekä asumisen ja yrittämisen tiedossa olevat tarpeet. Edistämme vihreän siirtymän investointeja kuntaan sekä toimimme proaktiivisesti yritys- ja asuinkiinteistöjen lisäämiseksi kuntaan.
Arviointikriteeri / mittari	Päätökset maanhankinnasta/hankittu maanomistus, laaditut asemakaavat/asemakaavamuutokset
Tavoitetaso	Nousiaisten kunnan maanomistus vahvistuu 8-tien läheisyydessä ja tonttitarjonta vastaa asumisen ja yrittämisen tarpeisiin.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Kunta panostaa tiedonhallinnan kehittämiseen. Painopisteinä ovat tiedonohjaussuunnitelman päivitys, sähköinen arkistointi, tietoturvan kokonaiskuvan säännöllinen läpikäynti johtoryhmässä ja sen perusteella laadittu digitiekartta. Kunta kehittää palvelujaan ja laajentaa sähköistä asiointia mahdollistamalla myös jatkossa kuntalaisen/ asiakkaan vahvan tunnistautumisen.
Toimenpide	Tiedonohjaussuunnitelman päivittäminen, sähköisen arkistoinnin käyttöönotto, sähköisen asioinnin kehittäminen, tietoturvan kokonaiskuvan ottaminen osaksi johdon vuosikelloa, digitiekartan laatiminen.
Arviointikriteeri / mittari	Sähköinen arkistointi toteutettu tai toteutuksen alla, sähköistä asiointia kehitetty (mm. vahva tunnistautuminen, suomi.fi viestit, sähköiset lomakkeet), digitiekartta valmis, tietoturvan kokonaiskuva vuosittain johtoryhmän tarkastelussa.

Tavoitetaso	Kunnan tietoaaineisto asianmukaisesti luetteloitu ja arkistoitu, kuntalaisilla käytössä sähköisiä lomakkeita ja sähköisiä asiointikanavia, johdolla parempi ymmärrys tietoturvan tasosta ja suunnitelma käynnissä olevista/ tulevista digitaalisista projekteista.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	Kunnan järjestämät tapahtumat, toimielinten kokoukset, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet, muutokset ja hankkeet ovat kuntalaisten sekä sidosryhmien tiedossa.
Toimenpide	Kunnan verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa, paikallislehdissä, kunta- ja vapaa-aikaesitteissä tiedotetaan kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Sähköinen tapahtumakalenteri otetaan käyttöön vuonna 2025.
Arviointikriteeri / mittari	Laaditut tiedotteet tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Sähköinen tapahtumakalenteri otettu kunnassa käyttöön.
Tavoitetaso	Kunnan alueella järjestetyt tapahtumat ja ajankohtaiset asiat tavoittavat kuntalaiset ja sidosryhmät oikea-aikaisesti.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

Olemme ratkaisuja etsivä joustava yhteistyökumppani	
Tavoite	Kunta osallistuu aktiivisesti paikallisiin ja seudullisiin yhteistyöselvityksiin ja -neuvotteluihin, yhtiö- ja osakaskokouksiin. Kunnanhallitus ottaa aktiivisesti kantaa omistajaohjauksen kannalta tärkeisiin kokonaisuuksiin ja evästää yhtiökokousedustajia. Talousarviovuonna keskiössä on toimiva yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialueen, Turun työllisyysalueen kuntien, Raison seudun koulutuskuntayhtymän omistajakuntien sekä Turun Seudun Vesi Oy:n omistajakuntien kanssa.
Toimenpide	Kunnasta on nimetyt edustajat yhtiö- ja osakaskokouksiin, yhtiöiden päätöksentekoa seurataan ja otetaan kantaa omistajaohjauksen kannalta tärkeisiin kokonaisuuksiin ja evästetään kokousedustajia. Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä tarkastellaan kunnan nimeämiä kokousedustajia. Kustannustehokkuutta lisätään systemaattisella kumppanuudella (mm. tapahtumajärjestelyt, toimintatavat, prosessit), kannustetaan yhteistyötahoja hankeideointiin ja ohjataan toimijoita yhteen.
Arviointikriteeri / mittari	Yhtiö- ja osakaskokouksiin on nimetyt edustajat. Kunnan osallistumiset yhteistyötapaamisiin ja -kokouksiin, kunnanhallituksen evästyksset ja omistajaohjauslinjaukset.

Tavoitetaso	Yhteistyö kunnan kanssa koetaan luontevaksi ja mutkatomasti. Tiedonkulku yhteistyökumppaneiden kanssa on toimivaa ja yhteistyökumppanit tietävät kunnan odotukset yhteistyöltä. Kunta osallistuu yhteisten asioiden ratkaisuun ja kunnan tärkeimmät yhteistyöasiat etenevät.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Meille henkilöstö on tärkeä, kehitämme esihenkilötyötä ja rakennamme myönteistä työnantajakuva	
Tavoite	Järjestämme säännöllisesti kunnanviraston, johtoryhmän ja esihenkilöiden palavereja. Laadimme koko henkilöstöä koskevia henkilöstökirjeitä ja -kyselyitä muiden osastojen kanssa yhteistyössä. Teemme henkilöstöpoliittisia linjauksia henkilöstöä kuullen ja yhteistoiminnassa. Kehitämme sisäistä tiedonvälityskanavaa (intraa) palvelemaan entistä paremmin esihenkilöiden ja koko henkilökunnan tarpeita. Laadimme ohjeistusta esihenkilöille ja mahdollistamme henkilöstön kehittymisen.
Toimenpide	Kunnanvirasto ja johtoryhmä kokoontuvat viikoittain, lisäksi esihenkilöpalaverit noin 7-8 kertaa vuodessa vaihtelevilla teemoilla. Yhteistoimintaryhmän kokousten järjestämisessä huomioidaan yhteistoiminnan vuosikello. Henkilöstökirjeitä ja -kyselyjä laaditaan koko henkilöstöä koskevista asioista. Vuonna 2025 toteutetaan laajempi intran päivittäminen. Päivitetään esihenkilöiden tueksi perehdytysoppaat sekä laaditaan esihenkilöiden tueksi HR:n ja talouden vuosikellon.
Arviointikriteeri / mittari	Pidetyt henkilöstöpalaverit, yhteistoimintaryhmän kokoukset, laaditut ohjeet/ oppaat sekä henkilöstökirjeet ja -kyselyt. Intra päivitetty.
Tavoitetaso	Henkilöstö saa työnsä suorittamista varten tarvitsemansa tiedot, tiedonvaihto henkilöstön, esihenkilöiden ja osastojen välillä toimii. Koko henkilöstö innostetaan mukaan työnantajan kuvan rakentamiseen ja toiminnan kehittämiseen.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2026-2027

Nousiaisten kunnan nykyinen päätearkisto sijaitsee vuokratiloissa. Uusi päätearkisto valmistuu Henrikin yhtenäiskoulun B-osan yhteyteen keväällä 2026. Arkiston aineiston siirtoon tulee varata ylimääräistä henkilöstöresurssia vuodelle 2026.

Nousiaisten kunnan työterveyshuoltoa koskeva sopimus päättyy 31.12.2026. Uuden työterveyshuoltoa koskevan sopimuksen kilpailutuksen valmistelu tulee aloittaa hyvissä ajoin suunnitelmavuosien aikana yhteistyössä muiden hankintaan osallistuvien kuntien kanssa.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
Asukasluku/Tilastokeskus	4 696	4 678	4 678	4 678	4 678
Yrityskanta/Tilastokeskus	-	-	432	440	450
Asemakaavoitetut omakotitontit (rak. valmis)	35	35	31	47	47
Asemakaavoitetut rivi- ja kerrostalotontit (rak. valmis)	-	-	4	7	7
Asemakaavoitetut yritystontit (rak. valmis)	--	-	9	9	9
Veroprosentti	8,86	9,1	9,1	9,5	9,5

7. Vakinainen henkilöstö:

Nimike	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
kunnanjohtaja**	1	1	1	1	1
hallintojohtaja	1	1	1	1	1
taloussuunnittelija	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
asianhallintasihteeri	1	1	1	1	1
kirjanpitäjä	1	1	1	1	1
järjestelmäasiantuntija	1	1,5*	1	1	1
toimistosihteeri	1	1	1	1	1
elinvoimapäällikkö**	1	1	1	1	1
hallinnon asiantuntija			0,5	0,5	0,5

*Järjestelmäasiantuntijan eläköityminen kesken vuotta v.2024

**Kunnanjohtajan ja elinvoimapäällikön työajasta osa on suunnattu työllisyyspalvelut-tulosalueelle (kunnanjohtaja 10%, elinvoimapäällikkö 20%).

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	31.12.2024	TA 2025
hallinnon erityisasiantuntija	1	-

9. Taloustaulukot

120 KESKUSHALLINTO	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	21 570	3 000	2 000	-33,3	2 060	2 122
MAKSUTUOTOT	160	300	0	-100,0	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	4 878	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	75 313	169 000	90 000	-46,7	110 900	111 827
TOIMINTATUOTOT	101 922	172 300	92 000	-46,6	112 960	113 949
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	682	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-655 240	-693 860	-631 095	-9,0	-636 824	-643 022
PALKAT JA PALKKIOT	-532 805	-568 168	-520 840	-8,3	-525 663	-530 920
HENKILÖSIVUKULUT	-122 434	-125 692	-110 255	-12,3	-111 161	-112 102
ELÄKEKULUT	-105 263	-107 521	-97 744	-9,1	-98 528	-99 346
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-17 172	-18 171	-12 511	-31,1	-12 633	-12 756
PALVELUJEN OSTOT	-646 317	-712 372	-640 942	-10,0	-640 942	-640 942
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-29 447	-21 700	-26 350	21,4	-14 350	-14 350
AVUSTUKSET	-206 183	-192 000	-2 000	-99,0	-2 000	-2 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-73 687	-77 061	-83 397	8,2	-83 397	-83 397
TOIMINTAKULUT	-1 610 873	-1 696 993	-1 383 784	-18,5	-1 377 513	-1 383 711
TOIMINTAKATE	-1 508 269	-1 524 693	-1 291 784	-15,3	-1 264 553	-1 269 762
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-34 886	-32 979	-4 916	-85,1	0	-6 667
TILIKAUDEN TULOS	-1 543 155	-1 557 672	-1 296 700	-0,2	-1 264 553	-1 276 429

KUNNANHALLITUS/Työllisyyspalvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Kunnanhallitus vastaa kuntien välisestä yhteistoiminnasta sekä muusta yhteistoiminnasta. Lakisääteiset, julkiset työllisyyspalvelut siirtyvät työ- ja elinkeinotoimistoilta kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen. Uudistuksella halutaan parantaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä nopeuttaa työllistymistä. Tavoitteena on tuoda julkiset työllisyyspalvelut lähemmäksi asiakkaita osaksi kuntien elinvoimatehtäviä.

Kunta voi järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-

alue (työllisyysalue) yhdessä yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Nousiainen on hyväksynyt Turun työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen, jonka perusteella Turun kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana.

Tulosalue vastaa lakisääteisten työllisyyspalvelujen rahoittamisesta, työllisyyspalvelujen toiminnan seurannasta ja ohjaamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

2. Tulosalueen nykytilanne

Lakisääteiset työllisyyspalvelut jaotellaan neljään kategoriaan seuraavasti: lähipalvelut, keskitetyt palvelut, tukipalvelut ja yhteiset hankinnat. Lähipalveluja tuotetaan lähtökohtaisesti toiminta-alueilla, joita varten laaditaan sopimus viranomaistehtävän hoidosta. Sopimuksella toimivaltaa siirretään vastuukunnasta toiminta-alueen kuntien viranhaltijoille. Keskitetyt palvelut täydentävät lähipalveluja ja ne viedään lähelle asiakasta monikanavaisesti (mm. digi, puhelin, jalkautuen). Keskitetyt palvelut, yhteiset hankinnat ja tukipalvelut tuotetaan vastuukunnasta.

Turun työllisyysalueen toimintaa on ohjaamassa alueen 23 kunnan yhteinen kuntajohtajakokous, johtoryhmä, talouden arviointi- ja seurantaryhmä sekä työllisyyden neuvottelukunta. Turun kaupungin organisaatioon kuuluvassa työllisyysaluelautakunnassa on 13 valtuustojen toimikaudekseen valitsemaa jäsentä. Turun läntisten kuntien: Maskun kunnan, Mynämäen kunnan, Naantalin kaupungin, Nousiaisten kunnan, Raision kaupungin ja Ruskon kunnan valtuustot valitsevat toimielimeen kaksi (2) jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet. Varajäsenten on oltava eri kunnista kuin jäsenten. Nousiaisista lautakunnan varaedustajana ensimmäisellä toimikaudella toimii Erika Mäkeläinen.

TE2024 -uudistuksen rahoitus tulee jokaiselle kunnalle yleiskatteisena valtionosuuslisäyksenä ja työllisyysalueen kuntien kesken määritellään erikseen palveluiden kustannusarviot sekä kustannustenjakomallit. Nousiaisten kunnalla on TE2024 -uudistukseen liittyvä rahoitusvastuu ja vastuukunnalla on järjestämisvastuu.

3. Toimintaympäristön muutokset

Työllisyyttä koskeva toimintaympäristö on voimakkaassa murroksessa. Toimintaan vaikuttavat lainsäädännölliset tekijät, mutta myös ulkoisen ympäristön tuomat haasteet ja mahdollisuudet. Vihreä siirtymä, digitalisaatio, tekoäly ja kansainvälistyminen maahanmuuton kasvuineen luovat uusia mahdollisuuksia yrityksille ja työntekijöille. Samalla ne myös edellyttävät eri osapuolilta osaamisen kehittämistä. Työvoimakohtaannon vaikeudet sekä taloudellinen epävarmuus vaikuttavat elinvoiman kehittymiseen myös tulevien vuosien aikana.

Korkea inflaatio ja korkotaso vaikuttavat kulutukseen ja yritysten investointi- ja rekrytointivalmiuteen myös vuoden 2025 alkupuolella. Vuoden 2024 aikana muutos-

neuvottelujen määrä on kasvanut ja tämä näkyy vuoden 2025 puolella lomautuksina ja lisääntyvänä työttömyytenä. Talousanalyttikoiden mukaan keväällä 2024 tapahtuisi kuitenkin käännettä parempaan työllisyyskehitykseen.

Ennen uudistusta (31.12.2024 asti) kunta maksoi yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneen työnhakijan etuudesta 50 % ja yli 1000 päivää saaneen työnhakijan etuudesta 70 %. Uudessa kannustinmallissa 1.1.2025 alkaen malliin kuuluvat etuuslajit harmonisoidaan, maksuvastuuta aikaistetaan, maksuvastuuta porrastetaan tiiviimäksi sekä jatkossa työnhakijan aktivointi palveluihin tai palkkatuetuun työhön ei poista maksuvastuuta.

Nousiaisissa toiminnan painopisteenä tulee olemaan pitkittyvän työttömyyden ehkäisy työttömyyden varhaisessa vaiheessa. Työnhakijoiden osaamisen, kehittämisen ja työkyvyn tukemiseen panostetaan yhteistyössä TE-palvelujen tuottajien ja oppilaitosten kanssa.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Turun työllisyysalueen avulla panostamme työllisyyttä edistäviin, yritysten työllistämistä tukeviin, laadukkaisiin peruspalveluihin.
Toimenpide	Olemme yhteistyössä paikallisten yritysten ja muiden sidosryhmien sekä seudullisten elinvoimatoimijoiden kanssa edistääksemme kustannustehokasta ja kehittämismyönteistä työvoimapolitiikkaa. Teemme yhteistyötä oppilaitosten kanssa mahdollistaaksemme työvoiman ja työnantajien osaamisen ylläpitämisen ja kehittämisen. Viestimme tehokkaasti Turun työllisyysalueen ja kunnan palveluista. Edistämme yhteistyössä työllisyyspalvelujen ja Business Turun kanssa yritystoimintaa sen eri kehitysvaiheissa.
Arviointikriteeri / mittari	Työvoiman määrä, työttömien määrä, pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk).
Tavoitetaso	Työvoiman määrän kasvattaminen, työttömyysprosentin aleneminen ja pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	Turun työllisyysalueen palvelut, asiointikanavat ja toimipisteet ovat kuntalaisten ja yritysten tiedossa.
Toimenpide	Tiedotamme aktiivisesti ja monikanavaisesti työllisyyspalveluista, tapahtumista ja muutoksista kunnassa.

Arviointikriteeri / mittari	Asukkailta ja yrityksiltä saatu palaute työllisyysalueen kyselyillä.
Tavoitetaso	Kuntalaiset kokevat saavansa ajankohtaista ja oikeaa tietoa työllisyyspalveluista.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

Edistämme kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamistapoja. Lisäämme sähköisen asioinnin ja etätyön mahdollisuuksia	
Tavoite	Työllisyyspalveluissa asiointi on sujuvaa, asiakasläh- töistä ja saavutettavissa monikanavaisesti.
Toimenpide	Kehitämme yhteistyössä työllisyysalueen kanssa pro- sesseja asiakaslähtöisesti.
Arviointikriteeri / mittari	Asukkailta ja yrityksiltä saatu palaute työllisyysalueen kyselyillä.
Tavoitetaso	Kuntalaiset kokevat saavansa sujuvaa, asiakaslähtöistä ja monikanavaista työllisyyspalvelua.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Työllisyyspalvelujen kustannustehokkuutta, kustannustenjakomallia, yhteistyöraken- teita ja prosesseja kehitetään työllisyysalueen kuntien yhteistyönä kokemusten, tu- losten ja saadun palautteen perusteella. Tiedolla johtamista kehitetään, esimerkiksi tilastotietoa hyödyntämällä. Kehitetään työllisyyspalveluja vastaamaan nykyisiin ja tulevaisuuden muuttuviin tarpeisiin.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
Työvoima	-	-	2248	2248	2248
Työttömät	-	-	146	135	135
Työttömyysprosentti (12 kk keskiarvo)	6,4	7	6,5	6	6
Pitkäaikaistyöttömät, yli vuoden työttömyys (12 kk keskiarvo)	-	-	39	37	37

7 Talous

140 TYÖLLISYYSPALVELUT	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-24 195		-24 437	-24 682
PALKAT JA PALKKIOT	-20 373		-20 577	-20 783
HENKILÖSIVUKULUT	-3 822		-3 860	-3 899
ELÄKEKULUT	-3 311		-3 344	-3 377
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-511		-516	-522
PALVELUJEN OSTOT	-386 874		-386 874	-386 874
AVUSTUKSET	-250 000		-250 000	-250 000
TOIMINTAKULUT	-661 069		-661 311	-661 556
TOIMINTAKATE	-661 069		-661 311	-661 556

Kunnanjohtajan ja elinvoimapäällikön työajasta osa on suunnattu tulosalueelle, siitä syystä tulosalueella näkyy myös henkilöstökuluja.

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/Varhaiskasvatus

1 Tulosalueen kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa pedagogiikka korostuu. Lakisääteisiä, turvallisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja järjestetään perhepäivähoidossa, päiväkodeissa ja erityispäivähoidossa. Vuorohoitoa tarjotaan tarpeen mukaan. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa Turun seutukuntien kanssa. Nuppulan päiväkodissa toimii pienennetty ryhmä tukea tarvitseville lapsille. Perhepäivähoidon varahoito järjestetään päiväkodeissa.

Esiopetus on Nousiaisten kunnassa perusopetuksen järjestämää ja esiopetuksen täydentävä päivähoito varhaiskasvatuksen järjestämää. Esiopetuksen täydentävää päivähoitoa tarjotaan Yhtenäiskoululla ja Kirkonpiirin koululla sekä tarvittaessa Puolen hehtaarin päiväkodissa. Vuorohoitoa tarvitsevien esioppilaiden täydentävä päivähoito järjestetään tarvittaessa Nuppulan päiväkodissa.

Varhaiskasvatustilasto sääntelee tiukasti varhaiskasvatuksen toimintaa.

2 Tulosalueen nykytilanne

Kunnassa toimii 4 päiväkotia: Päiväkotia Vappula, päiväkotia Nuppula, Puolen hehtaarin päiväkotia ja Pajulan päiväkotia. Pajulan päiväkodissa toimii kaksi ryhmää, joista toinen on yli 3-vuotiaiden ryhmä ja toinen alle 3-vuotiaiden ryhmä. Alle 3-vuotiaiden ryhmässä työskentelee kaksi aikuista, jonka vuoksi ryhmään voidaan sijoittaa vain 8

lasta. Esiopetuksen täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Henrikin yhtenäiskoulussa ja Kirkonpiirin koulussa. Perhepäivähoitajia on yhteensä 9.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee kaksi pätevää päiväkodinjohtajaa, joista toinen vastaa Puolen hehtaarin päiväkodista sekä Vappulasta ja toinen vastaa päiväkotia Nuppulasta sekä Paijulan päiväkodista. Päiväkotia Nuppulassa aloitti 1.8.2024 uusi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka vastaa päiväkotia Nuppulan varhaiskerityiskasvatuksesta. Kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan vastuulle kuuluvat muut päiväkodit ja perhepäivähoito.

Jokaisessa päiväkodissa työskentelee vastaava varhaiskasvatuksen opettaja ja resurssilastenhoitaja. Resurssilastenhoitajat auttavat päiväkotien sijaistarpeissa. Resurssilastenhoitajista kolme on määräaikaista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkastetut hinnat tulivat voimaan 1.8.2024, jonka perusteella varhaiskasvatuksen korkein perittävä asiakasmaksu on 311 € ja pienin perittävä asiakasmaksu on 30 €. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksistä noin 40 % on maksuttomia. Turun seutukuntia koskevan yhteistoimintasopimuksen hintojen indeksitarkastetut hinnat tulivat voimaan 1.8.2024. Hinnat nousivat noin 29,4 %.

Varhaiskasvatus oli mukana Valssi-hankkeessa (varhaiskasvatuksen laadun arviointi ja kehittäminen) yhdessä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa. Hankkeen myötä varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön sähköinen laadun arviointityökalu. Valssi-prosessissa laaditun varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin ja kehittämissuunnitelman osaksi on liitetty myös yhdenvertaisuus – ja tasa-arvosuunnitelma.

Varhaiskasvatus on saanut valtion erityisavustusta yhteensä 48 150 € digitaalisen oppimisympäristön kehittämiseen yhdessä Maskun, Mynämäen ja Ruskon kuntien kanssa ajalle 20.6.2024 – 31.12.2026.

3 Toimintaympäristön muutokset

Päiväkotia Nuppulassa ja Vappulassa on muutettu kaksi alle 3-vuotiaiden ryhmää sisarusryhmiksi, jotta paikkoja saatiin yli 3-vuotiaille lisää. Vuonna 2024 syntyy 32 lasta. Vuonna 2024 syntyvien lasten määrä hieman kasvaa vuoteen 2023 verrattuna. Varhaiskasvatus aloitetaan entistä nuorempana, 9–10 kk ikäisenä ja täten lasten syntyvyyden väheneminen ei näy varhaiskasvatuksessa samalla tavoin kuin perusopetuksessa.

Valssi-hanke päättyi 30.9.2024. Hankkeen myötä suunnittelu-, arviointi- ja kehittämissäviä järjestetään tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa. Näinä päivinä varhaiskasvatusyksiköt ovat kiinni ja varhaiskasvatusta järjestetään vain sitä tarvitseville perheille. Vanhemmat, jotka järjestävät lapsensa hoidon itse kyseisinä päivinä, saavat varhaiskasvatusmaksusta maksuhyvityksen.

Yksi varhaiskasvatuksen resurssilastenhoitajan määräaikainen tehtävä muutetaan toistaiseksi voimassa olevaksi.

Varhaiskasvatuksen uuden sähköisen palvelujärjestelmän hankinta siirtyy vuodelle 2025. Nousiaisten kunta osallistuu palvelujärjestelmän hankintakilpailutukseen yhdessä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa.

4 Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin.	
Tavoite	Varhaiskasvatuspalvelut ovat laadukkaita
Toimenpide	Noudatamme varhaiskasvatustalain varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Koulutamme henkilöstöä. Varmistamme, että lapsi saa tarvitsemansa tuen. Arvioimme varhaiskasvatuksen laatua ja rakenteita. Uuden sähköisen varhaiskasvatuspalvelun käyttöönotto.
Arviointikriteeri / mittari	Päiväkodin henkilöstö ja ryhmäkoot ovat lain mukaiset. Avustajia on käytössä tarpeen mukaan. Valssi – laadun arviointityökalu on käytössä. Varhaiskasvatuksen suunnittelu- ja kehittämispäiviä on järjestetty. Uusi sähköinen varhaiskasvatusjärjestelmä on käytössä.
Tavoitetaso	Varhaiskasvatuspaikat järjestyvät lain vaatiman ajan puitteissa ja ne ovat riittävät. Päiväkotiryhmissä työskentelee varhaiskasvatustalain mukainen henkilöstö. Henkilöstö on osallistunut ainakin yhteen täydennyskoulutukseen. Valssi-prosessissa laaditut kehittämissuunnitelmat ovat käytössä. Uusi sähköinen varhaiskasvatusjärjestelmä on käytössä vuoden 2025 loppuun mennessä.
Toteuma/Seuranta	osavuosi- ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Tiedotamme varhaiskasvatuksen tapahtumista ja toiminnasta.
Toimenpide	Järjestämme varhaiskasvatuksen yhteisiä koulutuksia ja tapahtumia. Varhaiskasvatuksen ja huoltajien välisen uuden sähköisen viestinnän käyttöönotto. Facebookia ja Instagramia hyödynnetään tapahtumien ja toiminnan näkyväksi tekemisessä ja henkilöstön rekrytoinnissa. Varhaiskasvatuksen laadun arviointi ja kehittämissuunnitelmat julkaistaan.
Arviointikriteeri / mittari	Varhaiskasvatuksen yhteisiä tapahtumia ja koulutuksia on järjestetty. Käytössä on uusi sähköinen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä, jossa viestintä huoltajien kanssa on mahdollista. Instagramissa näkyy kuvauksia varhaiskasvatuksen arjesta. Varhaiskasvatuksen ajankohtaiset tiedotettavat, yleiset asiat, ovat luettavissa kunnan nettisivuilla.

Tavoitetaso	Järjestetään ainakin yksi yhteinen varhaiskasvatuksen tapahtuma tai koulutus. Viestintä huoltajien kanssa tapahtuu uuden varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmän kautta. Kunnan nettisivuilla on julkaisu varhaiskasvatuksen laadun arvioinnista ja kehittämisestä yhteenveto.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista.	
Tavoite	Turvallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin kehittäminen.
Toimenpide	Hyödynnetään lähiympäristöä ja luontoa varhaiskasvatuksen toiminnassa. Säännölliset henkilöstöpalaverit ja kehityskeskustelut käytössä. Järjestetään tarpeen mukaan henkilöstölle hätäensiapukoulutusta tai turvakoulutusta sekä työnohjausta. Huolehditaan ergonomiasta.
Arviointikriteeri / mittari	Sairauspoissaolot vähentyneet. Kehityskeskustelut käyty. Retkiä lähiympäristöön ja luontoon lasten kanssa. Ryhmissä on käytössä korkeammat lasten kalusteet.
Tavoitetaso	Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Turvallinen liikkuminen lähiympäristössä ja luonnossa. Lapset oppivat kunnioittamaan luontoa.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

5 Suunnitelmakausi 2026–2027

Perhepäivähoito säilytetään osana varhaiskasvatuspalveluja. Valssi, laadunarviointi työkalu, on käytössä. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakansseja muutetaan mahdollisuuksien mukaan henkilöstön eläköitymisien ja muiden poistumisien kautta varhaiskasvatuksen opettajien/sosionomien vakansseiksi. Varhaiskasvatuksessa on käytössä uusi sähköinen palvelujärjestelmä, jonka kautta voidaan viestiä varhaiskasvatuksen ja vanhempien välillä sähköisesti sekä laatia lapsille varhaiskasvatussuunnitelmat. Päiväkotien henkilöstön työajan seuranta suunnitellaan siirrettäväksi sähköiseen järjestelmään. Arvioidaan varhaiskasvatuspaikkojen määrää ja riittävyyttä sekä palveluverkkoa kokonaisuudessaan.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2023	TA 2024	Ts 2025	Ts 2026	Ts 2027
Läsnäolopv/vuosi	40 737	38 500	39 000	39 000	39 000
-päiväkotihoido	34 042	30 500	31 500	31 500	31 500
Puolen hehtaarin pvkoti	8 510	8 500	8 500	8 500	8 500
Nuppula	12 679	10 500	10 500	10 500	10 500
Vappula	5 380	4 000	4 000	4 000	4 000
Paijulan päiväkot	1 036	2 500	3 000	3 000	3 000
Esiopetuksen täydent.	6 437	5 000	5 500	5 500	5 500
-perhepäivähoito	6 695	8 000	7 500	7 500	7 500
Lapsia	232	252	245	245	245
- päiväkotihoidossa	193	204	209	209	209

Puolen Hehtaarin pvkoti	44	54	50	50	50
Nuppulassa	62	60	60	60	60
Vappulassa	32	30	30	30	30
Paijulan päiväkot	12	20	24	24	24
Esiopetuksen täydent.	43	40	45	45	45
-perhepäivähoidossa	39	48	36	36	36
-erityistä tukea tarvitsevia	3	7	7	7	7
-tehostettua tukea tarvitsevia	11	10	10	10	10
Kotihoidon tuki, perheitä	34	55	40	40	40
Kotihoidon tuki, lapsia	44	70	45	45	45
Perhepäivähoidon täyttöaste %	91	100	100	100	100
Päiväkodin täyttöaste %					
Puolen Hehtaarin pvkoti	81	100	100	100	100
Nuppula	100	98	98	98	98
Vappula	94	100	100	100	100
Paijulan päiväkot	57	100	100	100	100
Esiopetuksen täydentävä	87	100	100	100	100
Nettokust. eur/läsnäolopv	83	100	99	100	100
päiväkotihoidossa	70	77	93	95	95
Puolen Hehtaarin pvkoti	66	71	82	82	83
Nuppula (vuorohoito ja erit.pvh)	94	98	117	119	119
Vappula	86	53	133	138	139
Paijula	150		155	162	163
perhepäivähoito	61	62	47	47	48
Lasten kotihoidon tuki/asukas	40	65	36	36	36

7 Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp2023	Ta2024	TA2025	TS2026	TS2027
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Päiväkodin johtaja	1	2	2	2	2
Varhaiskasvatusohjaaja*	1	1	1*	1*	1*
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1	1	1
Kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1	1	1
varhaiskasvatuksen opettaja	8	12	13	13	13
perhepäivähoitaja	11	12	9	9	9
lastenhoitaja	19,5	24,5	25,5	25,5	25,5
avustaja	1	1	1	1	1

* alkuvuoden 2025 aikana osa sivistysosaston hallintosihteerin tehtävistä siirtyy varhaiskasvatusohjaajalle

8 Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	TP 2023	TA 2024	TA 2025
varhaiskasvatuksen avustaja	5	6	4,5
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	8	4,5	4
varhaiskasvatuksen opettaja	3		

9 Taloustaulukot

500 VARHAISKASVATUS	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	81 923	110 418	69 300	-37,2	71 379	73 520
MAKSUTUOTOT	234 791	235 000	211 000	-10,2	217 330	223 850
TUET JA AVUSTUKSET	71 838	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	388 551	345 418	280 300	-18,9	288 709	297 370
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-2 670 870	-2 798 058	-2 786 576	-0,4	-2 813 815	-2 841 323
PALKAT JA PALKKIOT	-2 183 428	-2 300 096	-2 287 859	-0,5	-2 310 793	-2 333 958
HENKILÖSIVUKULUT	-487 442	-497 962	-498 717	0,2	-503 022	-507 365
ELÄKEKULUT	-415 076	-421 198	-441 145	4,7	-444 874	-448 637
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-72 366	-76 764	-57 572	-25,0	-58 148	-58 728
PALVELUJEN OSTOT	-533 082	-707 955	-647 916	-8,5	-647 916	-647 916
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-34 363	-53 050	-45 750	-13,8	-91 150	-91 150
AVUSTUKSET	-187 271	-200 000	-170 000	-15,0	-170 000	-170 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-380 985	-451 728	-445 987	-1,3	-445 987	-445 987
TOIMINTAKULUT	-3 806 571	-4 210 791	-4 096 229	-2,7	-4 168 868	-4 196 376
TOIMINTAKATE	-3 418 020	-3 865 373	-3 815 929	-1,3	-3 880 159	-3 899 006
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	0	0	0		-8 333	-8 333
TILIKAUDEN TULOS	-3 418 020	-3 865 373	-3 815 929	-1,3	-3 888 492	-3 907 339

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/Koulutuspalvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Laadukkaan opetuksen järjestäminen esiopetuksessa sekä peruskoulun luokilla 1–9, niin yleisopetuksessa kuin erityisopetuksessakin. Tällä toimintakaudella aamu- ja il-
tapäivätoimintaa tarjotaan Henrikin yhtenäiskoulussa ja Kirkonpiirin koulussa kaikille
1–2 luokan oppilaille sekä perusopetuksen erityisen tuen oppilaille, jotka toiminta-
paikkaa hakevat.

Kunnassa toimii kolme peruskoulua, Valperi, Kirkonpiiri ja Henrikin yhtenäiskoulu.
Esiopetusta annetaan Kirkonpiirillä ja Henrikin yhtenäiskoulussa. Yhtenäiskoulussa
toimii myös 7–9 luokkalaisten perusopetus.

Oppilasennuste on laskeva, ja siitä syystä kunnassa on käynnistetty kouluverkkoselvitys. Selvityksestä aiheutuvista mahdollisista muutoksista tehdään erikseen päätöksiä loppuvuoden 2024 ja alkuvuoden 2025 aikana.

Nousiaisten lukio toteuttaa opetus- ja kasvatustyössään lukioden yleissivistävää tehtävää perehdyttämällä oppilaansa inhimillisen kulttuurin keskeisiin sisältöihin. Lukion tavoitteena on antaa oppilailleen hyvä ja monipuolinen yleissivistys jatko-opintoja ja työelämää varten.

Muu sivistystoimi vastaa sivistysosaston hallinnosta sekä kuntien välisestä yhteistyöstä, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluista, kunnan ulkopuolella järjestettävästä perusopetuksesta sekä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Kuntien välistä yhteistyötä eri koulutuspalveluiden osa-alueilla pyritään lisäämään entisestään suunnitelmakaudella. Näiden lisäksi hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen kuntaan jää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä, joka on lisännyt toimintoja ja tehtäviä. Hyvinvointikoordinaattorin virka on vakinaistettu keväällä 2024 ja toistaiseksi hyvinvoinnin edistäminen ja kotouttaminen kuuluvat sivistystoimen talousarvioon.

2. Tulosalueen nykytilanne

Valpperin koulussa on tällä hetkellä 35 oppilasta. Esiopetusta järjestetään Valpperin alueen lapsille Kirkonpiirin koulussa.

Kirkonpiirin koulussa tällä hetkellä 112 oppilasta, joista esikoululaisia 14.

Henrikin yhtenäiskoulussa opiskelee tällä hetkellä 472 oppilasta, joista esioppilaita 27. Koulu toimii kunnan ainoana yläkouluna luokille 7-9. Yläkoulussa opiskelee 211 oppilasta.

Nousiaisten lukio on 197 opiskelijan yleislukio, joka tarjoaa tasokasta ja monipuolista lukiokoulutusta lähialueen nuorille. Lukio on aktiivisesti mukana kansainvälisten, kansallisten, alueellisten ja lukiokohtaisten hankkeiden ja tiedeprojektien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lukio osallistuu seutukunnalliseen yhteistyöhön ja koulutuksiin. Lukio panostaa yksilölliseen ohjaukseen ja yhteisöllisyyteen.

Sivistystoimen hallinnossa on tapahtumassa eläköityminen alkuvuoden 2025 aikana. Suunnitelmana on, että osa sivistysosaston hallintosihteerin tehtävistä siirretään varhaiskasvatusohjaajan tehtävänkuvaan ja osa kuntaan palkattavan hallinnon erityisasiantuntijan tehtävänkuvaan. Tällöin sivistystoimi maksaa 50% hallinnon erityisasiantuntijan palkkauksesta. Tällä järjestelyllä vuodesta 2026 alkaen voidaan säästää laskennallisesti noin 0,4 htv.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kunnassa on käynnistetty kouluverkkoselvitys laskevan oppilasmäärän vuoksi. Vaihtoehtoja on erilaisia ja niihin lautakunta tulee ottamaan kantaa marras-joulukuussa 2024. Oppilasmäärän lasku vuoteen 2030 mennessä asettaa vaatimukset kouluverkon supistamiselle jo taloussuunnitelman vuosille 2026–2027.

Valpperin koulu on rakennuksena hyvässä kunnossa eikä tarvetta remontoimiselle ole olemassa. Koulu jatkaa Vihreä Lippu-toimintaa sekä luontopainotteista opetusta. Oppilasmäärän pieneneminen aiheuttaa epävarmuutta tulevaisuudessa.

Kirkonpiirin puitteet ovat tällä hetkellä kunnossa. Piha-alue on ihanteellinen koulun pihaksi. Ilmastoinnin ja koko kiinteistön kunnosta pitää tulevaisuudessakin pitää hyvää huolta. Luokkatilaa on riittävästi. Koulussa pidetään terveellisyys- ja turvallisuus tarkastus 26.11.2024.

Henrikin yhtenäiskoulun B-osaa rakennetaan parhaillaan ja se otetaan suunnitelman mukaan koulukäyttöön syksyllä 2026. Tällä hetkellä luokat 6-9 opiskelevat väistökoulun tiloissa. Väistökoulun tilat ovat ajanmukaiset ja riittävät.

Lukio ylläpitää laadukasta ja ajanmukaista opetusteknologiaa. Oppimisympäristö pyritään muokkaamaan sellaiseksi, että se vastaa tarpeita. Kirjasto- ja varastotilan tehokkaampi hyödyntäminen pyritään toteuttamaan väliseinien tarkentamisella. Yhtenäiskoulun B-osan valmistumisen myötä täytyy uudelleen arvioida YO-kirjoitusten vaatimia teknisiä ratkaisuja.

4. Suunnitelmakausi 2026–2027

Kouluverkkoselvitys on kesken ja sen lopputulosta ei ole vielä päätetty. Tällä saattaa olla vaikutusta kouluverkkoon ja koulujen tulevaisuuteen.

Valpperin koulu

Koulu jatkaa luontopainotteisen opetuksen kehittämistä sekä ympäristötietoisuuden lisäämistä oppilaille. Esiopetusikäiset lapset käyvät Kirkonpiirin koulua. Koulu tarjoaa turvallisen ja viihtyisän ympäristön lasten oppimiselle.

Kirkonpiirin koulu

Koulu tarjoaa edelleen turvallisen ja viihtyisän opiskelupaikan Kirkonseudun lapsille, jossa kaikki koulun aikuiset ja oppilaat tuntevat toisensa. Koulun, missä kunnioitetaan Nousiaisten kulttuuria niin uutta kuin historiaakin.

Henrikin yhtenäiskoulu

Yhtenäiskoulun 6.–9. luokkien toiminta siirtyy väistötilasta takaisin saman katon alle esi-5. luokkien ja lukion kanssa uuden B-osan valmistuttua. Laadukkaat, monipuoliset ja hyvin suunnitellut tilat mahdollistavat tasokkaan perusopetuksen ja erinomaiset puitteet oppimiselle, työnteolle ja koulussa viihtymiselle.

Nousiaisten lukio

Lukiolaisille tarjotaan monipuolinen ja kattava kurssivalikoima. Opiskelijan ohjaus on laadukasta, yksilöllistä ja tehokasta. Opiskelijamäärän ylläpitäminen. Monipuolisen toiminnan näkyvyyden tehostaminen alueellisesti. Oppimisympäristön toimivuuden ja viihtyvyyden edistäminen.

5. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Valpperi

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Monipuolinen ja laadukas opetus kaikille oppilaille
Toimenpide	Pienet opetusryhmät, pätevät ja kouluttautuneet opettajat sekä koulun aktivoiva oppimisympäristö mahdollistavat yksilöllisen ja laadukkaan opetuksen.
Arviointikriteeri / mittari	Oppimistulokset, kouluviihtyvyys
Tavoitetaso	Oppilaiden ylttäminen yksilöllisesti parhaimpaan mahdolliseen osaamistasoon.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Valpperi

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Koulun toiminta on avointa ja oppilaita osallistavaa.
Toimenpide	Tuomme aktiivisesti koulun arkea ja toimintaamme näkyväksi sosiaalisen median sivuillamme.
Arviointikriteeri / mittari	Tapahtumat ja yhteistyö muiden koulujen, päiväkotien ja yhteistyötahojen kanssa
Tavoitetaso	Koulussa on yhteisöllisyyttä ja aktiivista osallistumista eri tapahtumiin
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Valpperi

Edistämme hyvinvointia ja kestäväää kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Edistää kouluyhteisön hyvinvointia ja lisätä oppilaiden ja perheiden tietoutta kestäväään kehitykseen ja ympäristöön liittyvissä asioissa.
Toimenpide	Koulu käyttää aktiivisesti ympäröivää lähiluontoa oppimisympäristönään. Koulun ympäristökasvatustyö pohjaa Vihreä lippu-ohjelmaan
Arviointikriteeri / mittari	Neljannen Vihreä lippu –sertifikaatin aloitus lukuvuoden 2024–25 aikana
Tavoitetaso	Hyvinvoiva, osallistuva ja ympäristötietoinen kouluyhteisö
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Kirkonpiiri

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Oikeudenmukainen ja yksilöllinen oppiminen ja opetus omassa lähikoulussa. Pienryhmän (erityisluokanopettajan) ja laaja-alaisen erityisopettajan resurssin säilyminen
Toimenpide	Laaja-alainen erityisopettajakoulussa neljänä päivänä viikossa. Opettajille ja ohjaajille taataan mahdollisuus koulutuksiin.
Arviointikriteeri / mittari	Oppimistulokset, kouluviihtyvyys, OHR-palaverit ja arviointikeskustelut
Tavoitetaso	Opetussuunnitelman kriteerien mukainen osaaminen luokkatasoinen, huomioiden oppilaiden mahdolliset erityiset oppimis- ja opetusjärjestelyt
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Kirkonpiiri

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Koulun toiminta on avointa. Koulun henkilökunta, oppilaat ja huoltajat toimivat yhteistyössä.
Toimenpide	Koulun tapahtumista kerrotaan ja dokumentoidaan esim. kuvia vanhempainyhdistys NoKivan facebooksiivillä. Eri tapahtumista tiedotetaan Wilman välityksellä kuukausittain. Yhteistyö muiden koulujen kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Miten tapahtumat ovat onnistuneet. Huoltajien, oppilaiden ja henkilökunnan palautteet.
Tavoitetaso	Kouluviihtyvyyden parantaminen. Yhteisön parempi hyvinvointi.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Kirkonpiiri

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Jatkaa kestävästä kehityksen teemaa koulun arjessa
Toimenpide	Koulun retket Valpperiin ja Kirkonseudun luontoon. Ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntäminen opetuksessa.
Arviointikriteeri / mittari	Retkien ja tapahtumien onnistumiset. Mitkä harjoitellut ja opitut tavat ovat jääneet osaksi koulun arkea.
Tavoitetaso	Oppilaat oppivat arvostamaan oman kotiseutunsa luontoa ja ymmärtävät kestävästä kehityksen pääperiaatteet.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: HYK

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Koulun B-osan toimintojen ollessa väistötiloissa pyritään ylläpitämään mahdollisimman laadukasta perusopetusta sekä yhtenäiskoulun yhtenäistä arkea.
Toimenpide	Henkilöstön ja oppilaskunnan osallistaminen väistötilojen käytön ja koulun arjen suunnitteluun. Kuulutuslaitteiston yhdistäminen Väistötilan ja A-osan välillä.
Arviointikriteeri / mittari	Palaute ja kouluterveyskyselyt.
Tavoitetaso	Perusopetuksen taso säilyy korkeana väistöstä huolimatta.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: HYK

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Yhtenäiskoulun toiminta on avointa, oppilaita osallistavaa sekä kouluhyvinvointia lisäävää. Koulussa on helppo asioida myös sähköisesti. Monialaisessa koulukohtaisessa oppilashuoltotyössä on esillä ajantasainen tieto koulupoissaoloista.
Toimenpide	Oppilaiden osallistaminen yhteiseen suunnitteluun ja päätöksentekoon koulussa. Poissaolo-datan säännöllinen läpikäyminen koulukohtaisessa oppilashuoltotyössä ja ennaltaehkäisevien toimien painottaminen KOR-ryhmän toiminnassa koulupoissaolojen ehkäisemiseksi ja kouluhyvinvoinnin lisäämiseksi. Sähköisten Wilma-lomakkeiden kehittäminen edelleen ja Power Bi -sovelluksen käyttö poissaolotilastojen tarkastelussa.
Arviointikriteeri / mittari	Oppilaiden osallistuminen koulun toiminnan suunnitteluun ja heidän järjestämät tapahtumat. Vireä tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta. Koulupoissaolojen ennaltaehkäisyn ja niihin puuttumisen tehostuminen. KOR-ryhmällä ajantasainen ja kattava tieto koulupoissaoloista.
Tavoitetaso	Oppilaat kokevat olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä ja ympäröivää yhteiskuntaa. Koulupoissaolojen määrän kasvu saadaan hidastumaan tai kääntymään laskuun.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: HYK

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Lisätä kouluyhteisön hyvinvointia tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyön sekä yhteisöllisen oppilashuoltotyön kautta.

Toimenpide	Koulun uuden toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tavoitteiden toteuttaminen. Ennaltaehkäisevä oppilashuoltotyö painottuu älylaite-teemaan ja kouluruokailuun.
Arviointikriteeri / mittari	Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumisen seuranta. Kouluterveyskyselyt.
Tavoitetaso	Kouluyhteisön hyvinvointi, koulussa jaksaminen ja suvaitsevaisuus lisääntyvät.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Lukio

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin.	
Tavoite	Laadukkaat ja monipuoliset opintomahdollisuudet lukio-laisille kustannustehokkaasti.
Toimenpide	Ylioppilaskirjoituksissa menestyminen. Kilpailukyvyyn ja näkyvyyden säilyttäminen
Arviointikriteeri / mittari	YO-tulokset, opiskelijamäärä, talous.
Tavoitetaso	YO-vertailussa keskiarvon yläpuolella, opiskelijamäärän säilyminen, kustannustaso alueellisesti vertailukelpoinen
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Lukio

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.	
Tavoite	Lukion toiminta on näkyvää ja se toimii aktiivisesti yhteistyössä alueen perusopetuksen ja muiden lukioiden kanssa.
Toimenpide	Aktiivinen yhteisöllinen toiminta seutukunnan alueella
Arviointikriteeri / mittari	Tapahtumat, yhteistyötahot
Tavoitetaso	säilyttää yhteistoiminta ja kehittää uusia yhteisöllisiä toimintatapoja

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Lukio

Edistämme hyvinvointia ja kestävä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Edistää opiskelijoiden ja opettajien hyvinvointia
Toimenpide	Hyvinvointiryhmä ja OPH suunnittelevat ja toteuttavat hyvinvointia lisääviä toimia
Arviointikriteeri / mittari	toimenpiteet
Tavoitetaso	Viihtyisä ja vetovoimainen työyhteisö
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA: Hallinto

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin.	
Tavoite	Peruspalveluiden tason säilyttämien ja edistäminen
Toimenpide	Varmistetaan resurssien riittävyys eri toiminnoissa ja kehitetään palveluita yhdessä toimijoiden kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Asiakaskyselyt eri toiminnoissa
Tavoitetaso	Käyttäjien tyytyväisyys asiakaskyselyissä tasolla hyvä.
Toteuma/Seuranta	Osavuosisraportti 1–8/tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA: Hallinto

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla.	
Tavoite	Talouden aktiivinen seuranta ja kustannustietoisuus
Toimenpide	Hallinnossa seurataan aktiivisesti talouden toteutumia sekä tarkastellaan toimintoja myös kustannusten kautta.
Arviointikriteeri / mittari	Talouden toteumat sekä tilinpäätös
Tavoitetaso	Tilinpäätös sivistystoimen osalta neutraali.
Toteuma/Seuranta	Osavuosisraportti 1–8/tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Hallinto

Edistämme hyvinvointia ja kestävästä kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa.	
Tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kaikille kuntalaisille
Toimenpide	Sivistystoimen eri toiminnot tukevat kuntalaisten aktiivisuutta ja terveellisiä elämäntapoja kaikissa ikäluokissa.
Arviointikriteeri / mittari	Hyte-kerroin
Tavoitetaso	Hyte-kerroin nousee vuonna 2025
Toteuma/Seuranta	Osavuosisraportti 1–8/ tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA: Hallinto

Meille henkilöstö on tärkeä, kehitämme esihenkilötyötä ja rakennamme myönteistä työnantajakuva.	
Tavoite	Henkilöstön hyvinvoinnin ja kouluttautumisen edistäminen
Toimenpide	Nousiainen on hyvä työnantaja ja arvostaa työntekijöitään. Hyvä johtaminen edistää työhyvinvointia. Työntekijöiden kouluttautumista tuetaan aktiivisesti.
Arviointikriteeri / mittari	Työtyytyväisyyskysely, koulutuspäivien lukumäärä
Tavoitetaso	Työtyytyväisyyskyselyn tulos, jokainen työntekijä vähintään yksi koulutuspäivä vuonna 2025.
Toteuma/Seuranta	Osavuosisraportti 1–8/ tilinpäätös

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2023	TA 2024	Ts 2025	Ts 2026	Ts 2027
oppilaat 1-6 lk (ka)	398	375	353,5	328,5	313
oppilaat 7-9 lk (ka)	206	205,5	205	207	200,5
oppilaat lukio (ka)	195	197	210	210	210
josta nousiaislaisia	78	80	80	80	80
Perusopt. valm.opetuksessa		1	1	-	-
esioppilaat	50	43,5	44,5	48,5	54,5
aamupv toim. osall.	42	48	38	38	38
iltapv toim. osall	60	68	52	52	52
Nettokust. €/opp. 1-9 lk	11 039	11 507	12 235	12 831	13 654
Nettokust €/opp. lukio	8 568	8 451	8 318	8 368	8 414
Nettokust €/esioppilas	8 090	10 371	9 934	9 169	8 209
Taiteen perusopetusoppilaita	10	13	13	13	13
(kunnan maks. paikat)	10	13	13	13	13
Kansalaisopisto-opiskelijoita	507*	350	350	350	450
Muita perusop. oppilaita, josta	23	22	11(13)	10 (12)	9 (11)
ruotsinkielisessä opetuksessa	6	5	4	4	4
muualla	17	15	7	6	5
sairaalaopetuksessa (tilap)	2	2	2	2	2

*kurssilaisia 507, henkilöt yhteen kertaan laskettuna 281/tp2023

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Perusopetus luokat 1-9					
rehtori	1,53	1,53	1,53	1,53	1,53
apulaisrehtori	1	1	1	1	1
luokanopettaja	15,07	16,07	15,7	15,7	15,7
lehtori	10,26	9,6	9,6	9,6	9,6
koulunkäynninohjaaja	15,67	16,12	12,5	11,5	11,5
kiertävä englannin opettaja	1	1	1	1	1
tuntiopettaja	9,42	9,7	10,6	10,6	10,6
erityisopettaja	11,84	11	10,6	10,6	10,6
koulusihteeri (1)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Esiluokanopettaja	2,72	2,7	2,7	2,7	1,7
esiop. lastenhoitaja/avustaja	2,9	2,6	1,35	1,35	1,35
Ap-ip-toiminnan ohjaajia	7,56	6,08	5,3	5,3	5,3
Lukio					
rehtori	1	1	1	1	1
lehtori	11,64	11,8	11,7	12	12
tuntiopettaja	1,25	2	1,5	1,5	1,5
koulusihteeri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
hallintosihteeri	1	1	0,33		

hallinnon asiantuntija			0,5	0,5	0,5
taloussuunnittelija	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
ICT-järjestelmäasiantuntija	1	1	1	1	1
hyvinvointikoordinaattori		1	1	1	1

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Perusopetus luokat 1-9			
luokanopettaja	1,08	1,8	1
erityisopettaja resurssiop.	3	1,8	4
koulunkäynninohjaaja	2,7	1,5	3,5
esiop. lastenhoitaja/avustaja			1,56
AP/IP-toiminnan ohjaaja	0,76	0,33	1,3
päätoiminen tuntiopettaja	1,64	0,27	0,68
VALMO/S2-opettaja	1	1	1
kk-ohjaaja/Valmo	1,72	1,72	1,3
Tunne- ja turvataidot, resurssiop.	1	0,5	0

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

1. Tulosalueen kuvaus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteistä toimintaa ja työtä tehdään laajasti yhteistyössä eri toimijoiden, kuten Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Nousiaisten kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koordinoi hyvinvointikoordinaattori.

2. Tulosalueen nykytilanne

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Hyvinvointialueella ja kunnalla on yhteinen vastuu väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on huolehdittava väestönsä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kuin se nivoutuu osaksi kunnan muita lakisääteisiä tehtäviä. Nousiaisten kunta on vastannut Varsinais-Suomen hyvinvointialueen nimeämispyyntöihin edustajista erilaisiin työryhmiin ja lausuntopyyntöihin. Nousiaisten kunta toimii aktiivisesti yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen laadinta on lakisääteinen tehtävä kunnalle ja päävastuun näiden asiakirjojen luomisessa/ylläpidossa on hyvinvointi-koordinaattorilla.

3. Toimintaympäristön muutokset

Varsinais-Suomen hyvinvointialue tulee toteuttamaan organisaatiomuutoksen 1.1.2025. Organisaatiomuutoksen myötä sotealue 1 ja 5 tulevat yhdistymään. Käytännössä tämä tulee tarkoittamaan esimerkiksi laajempaa yhteistyöverkostoa tiettyissä sote-palveluissa.

Yhteistyö Varhan eri yhteistyöryhmissä on toteutunut aktiivisesti vuoden 2024 aikana ja tulee jatkumaan edelleen. Hyvinvointikoordinaattoriverkostossa on muun muassa valmisteltu hyte-yhdyspintakuvauksia, joiden avulla selkeytetään hyvinvointialueen ja kunnan tehtäviä. Yhteistyötä on tiivistetty Maskun Mynämäen ja Nousiaisten kuntien yhteisen ehkäisevän päihdetyön ryhmän kanssa ja toimia suunnitellaan edelleen yhteistyössä. Mielen hyvinvoinnin pilottikuntana toimiminen on antanut arvokasta arviointitietoa kunnalle, jota tullaan hyödyntämään jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävissä. Kuntalaiskyselyn tulosten avulla on mahdollista suunnitella kohdennettuja toimenpiteitä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Lisäksi vammais- ja vanhusneuvoston toiminta on kunnassa vakiintunutta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on voimassa vuoden 2024 loppuun. Uutta laajaa hyvinvointisuunnitelmaa ja siihen kuuluvia suunnitelmia, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, laaditaan vuoden 2025 aikana.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Tarjoamme erinomaiset virkistys- ja liikuntamahdollisuudet kaikenikäisille kuntalaisille	
Tavoite	Hyvä fyysinen kunto ja terveelliset elintavat osana kuntalaisten arkea
Toimenpide	Edistämme kuntalaisten tietoisuutta hyvinvointia ja terveyttä edistävästä teosta
Arviointikriteeri / mittari	Hyvinvointia ja terveyttä tukevaa tietoa jaetaan kuntalaisille aktiivisesti
Tavoitetaso	Perustietoa oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on koostettu kunnan verkkosivuille ja tietoa jaetaan aktiivisesti kunnan somekanavissa.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

Edistämme hyvinvointia ja kestäväää kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa	
Tavoite	Mielen hyvinvointia tukeva elinympäristö
Toimenpide	Mielen hyvinvointia tukevien rakenteiden vakiinnuttaminen
Arviointikriteeri / mittari	Pilottikunnan päätöstapahtumaan osallistuminen ja tutkimushankkeen tiedon juurruttaminen kuntaan
Tavoitetaso	Tutkimushankkeessa pilotoidun kunnan tarkistuslistan käytön vakiinnuttaminen
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	Turvallinen kunta kaikenikäisille
Toimenpide	Kuntalaisten osallistaminen

Arviointikriteeri / mittari	Kuntalaiskyselyn tulosten hyödyntäminen liikenneturvallisuusryhmän kokouksissa
Tavoitetaso	Kuntalaiskyselyn tulokset saatettu tiedoksi liikenneturvallisuusryhmälle ja tuloksia käsitelty kokouksissa.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Yhteistyökykyinen kunta
Toimenpide	Suunnittelemme ja toteutamme väestön terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimia yhtenäistämällä strategisia asiakirjoja
Arviointikriteeri / mittari	Eri suunnitelmien mahdollisimman hyvä integroiminen samaan kokonaisuuteen erillisten suunnitelmien sijaan
Tavoitetaso	Hyvinvointisuunnitelma on laajempi kokonaisuus, joka sisältää myös muita suunnitelmaan sisältyviä pienempiä kokonaisuuksia, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Vuosisiraportoinnin vakiinnuttaminen.
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

Kotoutuminen

1. Tulosalueen kuvaus

Kotoutumisen edistäminen tarkoittaa kaikkia niitä toimia, joilla maahanmuuttajia tuetaan asettautumaan Suomeen ja asuinkuntaan, jotta he voisivat toimia yhteiskunnassa omatoimisesti tasavertaisina jäseninä. Kotoutumisen edistäminen vaatii niin paikallisten kuin alueellistenkin toimijoiden tiivistä yhteistyötä saumattoman kotoutumisen mahdollistamiseksi. Nousiaisten kunnassa kotoutumisen edistämisen työtä tehdään poikkihallinnollisesti.

2. Tulosalueen nykytilanne

Kuntamallin mukaisen asumisen päättyessä sillä hetkellä Moisiantien asuntolassa asuvat henkilöt päätyivät hakemaan joko kotikuntamerkintää tai jatkamaan asumista yksityismajoituksessa. Osa on palannut takaisin Ukrainaan. Nousiaisten kunnassa on lokakuussa 2024 54 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista, joilla on kotikuntamerkintä. Kotikuntamerkintöjä haetaan edelleen, kun vuoden asumisaika Suomessa tulee täyteen. Moisiantien asuntolan huoneita on vuokrattu tilapäistä suojelua saavien tarpeisiin. Suomen Punaisen Ristin Nousiaisten osaston järjestämä maksuton suomen kielen opetus on jatkunut edelleen. Kunta on palkannut lastenhoitajan edistämään kotiäitien osallistumista opetukseen. Tiedotteita ja tapahtumia on käännetty tarveharkintaisesti myös ukrainan kielelle. Kunnassa kokoontuu säännöllisesti kansainvälinen ryhmä, jossa maahanmuuttajia osallistetaan toimintojen ja tapahtumien

suunnitteluun. Hyvinvointikoordinaattori on virkasuhteessa pystynyt laatimaan alkukartoituksia ja kotoutumissuunnitelma itsenäisesti.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kunnassa valmistaudutaan KOTO24 ja TE24 mukaisiin lakimuutoksiin. Työllisyyspalvelujen sekä kotoutumispalvelujen siirtyminen kunnille 1.1.2025 muuttaa viranomaisvastuita ja esimerkiksi kotoutumisen kokonaisvastuu siirtyy kunnille. Kotoutumisen palvelukokonaisuuden kuvaamista varten kunnan tulee laatia 1.1.2025 voimaan tuleva kotoutumisohjelma. Ohjelma laaditaan yhteistyössä työllisyysalueen kanssa. Nousiaisten kunta hakee lisäksi vuoden 2024 aikana tilapäisen suojelun lisätukea yhteensä 30 000 euroa yhdessä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa. Lisätuen avulla kunnat pystyvät tukemaan kuntien ja työllisyysalueen kotoutumispalvelujen siirtymävaihetta sekä palvelujen yhteensovittamista. Kunnan tulee jatkossa järjestää kotoutuja-asiakkaille muun muassa ohjausta ja neuvontaa, omakielistä yhteiskuntaorientaatiota, kielitaidon testausta sekä kotoutumis-koulutusta. Palveluja tarjotaan jatkossa laajemmalle väestölle uuden kotoutumisen edistämisen lain mukaisesti. Yhteistyötä tullaan tekemään vahvasti työllisyysalueen, hyvinvointialueen sekä alueen kuntien kanssa.

Uusien lakimuutosten vaatimaa suunnittelutyötä on tehty ja tullaan tekemään jatkosakin tiiviissä yhteistyössä muun muassa ELY-keskuksen, työllisyysalueen valmistelijoiden ja muiden kuntien sekä kotoutumispalveluja tarjoavien tahojen kanssa. Kotoutumista edistäviä toimia suunnitellaan ja toteutetaan aktiivisesti kunnassa Punaisen Ristin Nousiaisten osaston sekä paikallisten maahanmuuttajien kanssa. Toimina on toteutettu esimerkiksi erilaisia tapahtumia kirjastolla, retkillä sekä järjestämällä muun muassa Ukrainalaisten itsenäisyyspäiväjuhla.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin ja laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Tuemme kotoutuja-asiakkaiden työllistymistä ja muuta kotoutumista.
Toimenpide	Toimimme tiiviissä yhteistyössä työllisyysalueen ja muiden toimijoiden kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Asiakkaat ohjautuvat oikea-aikaisesti työllisyyttä tukeviin ja muita kotoutumista edistäviin palveluihin. Kansainvälinen ryhmä jatkaa toimintaansa kunnassa.
Tavoitetaso	Asiakkaat tietävät mistä saavat tarvitsemaansa ohjausta ja neuvontaa ja mihin viranomaispalveluihin heidän tulee ohjautua.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8 / ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla

Tavoite	Edistämme kansainvälisyyttä kunnassa
Toimenpide	Teemme kotoutumista näkyväksi
Arviointikriteeri / mittari	Kaikille avoimet tapahtumat, joita on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä maahanmuuttajien kanssa
Tavoitetaso	Tapahtumatuotannon toteutuminen, palautteiden mukainen kehittäminen, somenäkyvyyden edistäminen
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Edistämme hyvinvointia ja kestäväää kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa	
Tavoite	Autamme kotoutujia asettautumaan kuntaan
Toimenpide	Yhteistyössä muiden paikallistoimijoiden kanssa suunnitellaan ja toteutetaan toimia maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi.
Arviointikriteeri / mittari	Maahanmuuttajien ja kotikuntamerkinne saaneiden määrä kunnan väkiluvusta.
Tavoitetaso	Maahanmuuttajien määrä säilyy tai kasvaa kunnassa.
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

9. Taloustaulukot

511 KOULUTUSPALVELUT	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	229 232	218 026	393 117	80,3	400 411	407 924
MAKSUTUOTOT	77 403	60 000	60 000	0,0	61 800	63 654
TUET JA AVUSTUKSET	150 205	160 000	70 600	-55,9	52 118	53 682
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 209	0	1 100		1 133	1 167
TOIMINTATUOTOT	461 050	438 026	524 817	19,8	515 462	526 427
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 958 535	-5 890 783	-6 183 159	5,0	-6 243 549	-6 304 632
PALKAT JA PALKKIOT	-4 812 914	-4 822 408	-5 073 495	5,2	-5 124 317	-5 175 731
HENKILÖSIVUKULUT	-1 145 621	-1 068 375	-1 109 664	3,9	-1 119 232	-1 128 901
ELÄKEKULUT	-978 990	-914 384	-982 060	7,4	-990 354	-998 736
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-166 631	-153 991	-127 604	-17,1	-128 878	-130 165
PALVELUJEN OSTOT	-1 870 154	-1 686 478	-1 776 758	5,4	-1 777 458	-1 777 458
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-214 602	-241 170	-236 120	-2,1	-235 910	-235 910
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 756 282	-2 186 570	-1 760 851	-19,5	-1 760 851	-1 760 851
TOIMINTAKULUT	-9 799 573	-10 005 001	-9 956 888	-0,5	-10 017 768	-10 078 851
TOIMINTAKATE	-9 338 523	-9 566 975	-9 432 071	-1,4	-9 502 306	-9 552 424
VUOSIKATE	-9 338 523	-9 566 975	-9 432 071	-1,4	-9 502 306	-9 552 424
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-72 878	-72 878	-72 868	-0,0	-68 636	-166 667
TILIKAUDEN TULOS	-9 411 401	-9 639 853	-9 504 939	-1,4	-9 570 942	-9 719 091

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/Kirjasto- ja kulttuuritoimi

1. Tulosalueen kuvaus

Nousiaisten kirjaston ja kulttuuritoimen tarkoituksena on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edistää tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollistaa elinikäinen oppiminen ja osaamisen kehittäminen ja lisäksi vahvistaa aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Nousiaisten kunnankirjasto kuuluu Vaski-kirjastoihin. Kulttuuritoimi osallistuu Turun seudun Kulttuuria kunnissa -verkoston toimintaan.

2. Tulosalueen nykytilanne

Pääkirjasto on avoinna ma-to klo 12–19 ja pe 9–16 (kesäkeskiviikot kiinni). Pääkirjaston lisäksi Valpperin ja Kirkonpiirin kouluilla on koulukirjastokokoelmat. Kirjasto- ja kulttuuritoimessa työskentelee kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja, kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri ja kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja. Koko henkilökunta tekee vuorotyötä. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja, kirjallisuusnäyttelyitä ja kirjailijavierailuja. Ydinpalvelujen lisäksi kirjastossa myydään vapaa-aikatoimen kuntosalipalveluja, kotiseutukirjallisuutta sekä välitetään muita vapaa-aikatoimen tai hallinnon ajankohtaisia palveluja kuntalaisille. Kulttuuritoimi organisoii taidenäyttelyitä galleriatilassa, järjestää tapahtumia ja teatterimatkoja ja jakaa vuosivastuuja yhdistyksille. Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, vapaa-aikatoimen, yhdistysten, seurakunnan ja muiden kuntien kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja yhteisöjen tapahtumille. Seudullisiin yhteishankkeisiin otetaan osaa palveluja kehittäväällä tavalla.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kirjaston keskeinen tehtävä on kulttuurin, sivistyksen, kirjallisuuden ja lukutaidon vaaliminen. Kansalaisten lukutaidon yleinen heikkeneminen ja heikentyneet PISA-tulokset haastavat kirjastoja. On nähtävissä, että lukutaito polarisoituu, ja heikosti lukevien taidot heikkenevät entisestään. Lukutaitotyön kohderyhmiä ovat pääsääntöisesti olleet alle kouluikäiset lapset sekä ala- ja yläkouluikäiset. Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa on toiminut luotettavasti. Pyritään löytämään toimintaympäristöstä muita eniten tukea tarvitsevia ryhmiä ja kohdentamaan toimenpiteitä niihin. Lukutaitotyötä pitää kehittää aikuisten, ikäihmisten, perheiden, maahanmuuttajien ja erityisryhmien osalta. Onnistuminen vaatii ammatillisen osaamisen kehittämistä. Osallistutaan aktiivisesti alueellisen kehittämiskirjaston ja aluehallintoviraston koulutuksiin sekä asiantuntijaverkostoihin ja hanketyöhön. Huolehditaan, että aineistokokoelmassa on riittävästi huomioitu selkokielen ja soveltuvien osien vieraskielinen aineisto. Jalkautetaan Opetushallituksen Kansallista lukutaitostrategiaa.

Kirjastojen vakiintuneita yhteistyökumppaneita ovat kulttuurialan toimijat, koulut, paikalliset yhteisöt ja järjestöt. Kirjasto on hyvä yhteistyökumppani, koska kirjastot tavoittavat laajan yleisön eri ikäryhmistä. Kirjasto on yhteisöllinen tila, jossa voi järjestää tapahtumia. Jatketaan yhteistyötä eri verkostoissa ja etsitään uusia yhteistyökumppaneita. Edistetään näkyvyyttä myös kuntapäätäjien suuntaan. Rohkea tulevaisuuteen katsominen ja pyrkimykset vaikuttaa asioihin yhteistyökumppaneiden kanssa ovat tarpeellisia.

Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan ihmisen yksilöllistä tai yhteisöllisesti jaettua kokemusta siitä, että kulttuuri ja taide lisäävät hyvinvointia tai ovat yhteydessä siihen. Kulttuuri ei ole luksusta, vaan olennainen osa demokraattista yhteiskuntaa. Yhteiskunnan taloudelliset haasteet ovat vaikuttaneet kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin heikentävästi. Kulttuuritoimi järjestää kaiken ikäisille maksuttomia, matalan kynnyk-

sen kulttuuritapahtumia, joilla pyritään lisäämään kulttuurihyvinvointia sekä yhdenvertaisuuden ja osallisuuden kokemuksia. Tarjoamalla kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua kulttuuritapahtumiin tai työpajoihin pyritään vähentämään yksinäisyyttä, sosiaalista eriytymistä ja lisäämään elämänlaatua.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Lukemisen edistäminen, lukutaitotyö ja moninaiset lukutaidot
Toimenpide	Tuetaan moninaisten lukutaitojen kehittymistä aikuisten, ikäihmisten, perheiden ja erityisryhmien osalta ja kohdennetaan toimenpiteitä näihin ryhmiin. Jalkautetaan kansallista lukutaitostrategiaa.
Arviointikriteeri / mittari	Osallistavien toimenpiteiden määrä ja osallistuneiden määrä
Tavoitetaso	Suunnitelmalliset eri kohderyhmiä koskevat lukutaitotyötoimenpiteet
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Olemme ratkaisuja etsivä joustava yhteistyökumppani	
Tavoite	Lisätään kirjaston tunnettuutta ja vaikuttavuutta yhteistyökumppanina
Toimenpide	Jatketaan yhteistyötä eri verkostoissa ja etsitään aktiivisesti uusia yhteistyökumppaneita
Arviointikriteeri / mittari	Verkostojen ja yhteiskumppanien määrä
Tavoitetaso	Tavoitetaan uusia yhteistyökumppaneita
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Edistämme hyvinvointia ja kestäväää kehitystä yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa	
Tavoite	Edistetään kulttuurihyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
Toimenpide	Aktiivinen tapahtumatuotanto ja kuntalaisten osallisuuden sekä yhdenvertaisuuden edistäminen
Arviointikriteeri / mittari	Tapahtumien määrä ja kävijöiden määrä
Tavoitetaso	Kasvua edelliseen vuoteen
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1–8/ ja tilinpäätös

5. Suunnitelmakausi 2026–2027

Vaski-kirjastojen ja AKE-alueen yhteisiin hankkeisiin osallistuminen. Vaski-kirjastojen aineistojen kellutuksen mahdollinen laajeneminen. Kirjastokiinteistön peruskorjaustarpeen arviointiin osallistuminen mahdollisuuksien mukaan.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2023	Ta2024	TA2025	Ts2026	Ts2027
Aineiston määrä	35 400	37 000	34 000	34 000	34 000
Käynnit kpl/v*	27 000 36 900*	30 000	30 000	30 000	30 000
Lainaaaja	1 591	2 000	1 700	1 700	1 700
Lainaukset kpl/v	61 800	60 000	60 000	60 000	60 000
Nettomenot €/lainaaja	178	177	204	205	206
Nettomenot €/asukas	61	75	74	74	75

* verkkokäynnit, e-aineistojen lainaus

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
kirjasto- ja kulttuuritoimen johtaja	1	1	1	1	1
kirjastovirkailija	1	1	1	1	1
kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri	0,9	1	1	1	1
kirjastonhoitaja		1	1	1	1

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2023	TA 2024	TA 2025
osa-aikainen kirjastonhoitajan sijainen	0,1	-	-

9. Taloustaulukot

525 KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMINTA	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	408	2 500	2 500	0,0	2 575	2 652
TUET JA AVUSTUKSET	6 943	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 901	3 000	3 000	0,0	3 090	3 183
TOIMINTATUOTOT	11 252	5 500	5 500	0,0	5 665	5 835
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-149 315	-177 944	-184 444	3,7	-186 251	-188 075
PALKAT JA PALKKIOT	-120 431	-144 265	-152 092	5,4	-153 613	-155 149
HENKILÖSIVUKULUT	-28 884	-33 679	-32 352	-3,9	-32 638	-32 926
ELÄKEKULUT	-24 931	-28 875	-28 535	-1,2	-28 782	-29 032
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-3 953	-4 804	-3 817	-20,5	-3 856	-3 894
PALVELUJEN OSTOT	-24 632	-32 100	-29 600	-7,8	-29 600	-29 600
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-37 129	-49 850	-44 950	-9,8	-44 950	-44 950
AVUSTUKSET	-3 500	-3 500	-3 500	0,0	-3 500	-3 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-80 897	-96 447	-89 773	-6,9	-89 773	-89 773
TOIMINTAKULUT	-295 473	-359 841	-352 267	-2,1	-354 074	-355 898
TOIMINTAKATE	-284 221	-354 341	-346 767	-2,1	-348 409	-350 063

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA/Vapaa-ajan palvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Vapaa-aikapalvelut vastaavat kunnan liikunta- ja nuorisopalveluiden organisoinnista. Tavoitteena on laadukkaiden ja helposti saavutettavien liikunta- ja nuorisopalveluiden toteuttaminen yhdessä paikallisten yhdistysten kanssa. Nuorille suunnatuissa palveluissa tavoitteena on edesauttaa lapsen kasvamista aktiiviseksi, omasta elämästään vastuun ottavaksi nuoreksi. Ohjattua toimintaa tarjotaan myös niille nuorille ja aikuisille, jotka eivät ole mukana yhdistysten ja seurojen harrastustoiminnassa. Tulosalue on nettobudjettisitova.

2. Tulosalueen nykytilanne

Liikuntatoimi tarjoaa ilmaisia harrastevuoroja kuntalaisille kuntosalilla, koulujen liikuntasaleissa sekä Nouste Areenalla. Näin toimien mahdollistetaan kuntalaisten terveytensä kannalta riittävä liikkuminen maksuttomasti. Harrastamisen Suomen mallin toimintaa Nousiaisissa toteutetaan kaikilla kouluilla. Toimintaa kouluissa on toteuttamassa tehtävään palkattu kokoaikainen harrastusetsivä.

Ylikunnallinen yhteistyö toteutetaan mm. osallistumalla Rajattomasti Liikuntaa Turun seudulla hankkeeseen.

Falkinkosken uusi saunarakennus otetaan käyttöön kesäkuussa 2025.

Nuorisotoimi toteuttaa etsivän nuorisotyön palvelut kahden etsivän voimin Maskun, Mynämäen ja Nousiaisten kuntien alueella. Nuorisotilat Nummella ja Valpperissa ovat avoinna yhteensä 220 iltana vuodessa.

Kesällä järjestetään päiväleirejä kuusi viikkoa alakoululaisille. Sporttileirit Varalan Urheiluopistolla (8–12-vuotiaille sekä 13-16-vuotiaille) toteutetaan kesäkuussa.

Kesäkuussa toteutetaan myös nuoria aktivoiva Duuniviikko kesätöiden ulkopuolelle jääneille nuorille.

Koulunuorisotyötä jatketaan ja työmuoto vakiinnutetaan.

3. Toimintaympäristön muutokset

Henrikin yhtenäiskoulu ja sen liikuntasali on purettu eli yksi liikuntasali vähemmän on koulun, päiväkotien sekä iltakäyttäjien käytettävissä. Yhden salin vähennys väliaikaisesti lisää Paijulan ja Nummen liikuntasalin käyttöastetta. Nouste Areenan käyttöaste viikolla (ma-pe klo 08–22) on lähes 100%.

Yksityisen kuntosalitoiminta Nousiaisissa vaikuttaa suoraan kunnan kuntosalin sekä vapaa-aikapalvelujen ohjattujen toimintojen tuottoihin. Tuottovähennykset ovat huomattavia eikä niitä pystytä paikkaamaan pelkästään vapaa-aikapalveluiden palveluiden hintoja nostamalla.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin ja laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	kaikille ikäluokille tarjolla ohjattua toimintaa
Toimenpide	monipuolinen palvelutarjotin (toimintaesite) sekä yhteistyö paikallisten yhdistysten kanssa
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute kuntalaiskyselyssä, yhdistyksiltä kerätävä palaute, kävijäseurantalaskurit virkistysalueilla
Tavoitetaso	ohjattua toimintaa tarjolla alle kouluikäisistä ikäihmisiin
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8 / ja tilinpäätös

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Tiedotamme aktiivisesti kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista	
Tavoite	kaikki väestöryhmät tavoitettava tiedottaminen
Toimenpide	kolme (3) koteihin jaettavaa toimintaesitettä vuodessa ja aktiivinen sosiaalisen median käyttö kunnan kanavilla
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute kuntalaiskyselyssä
Tavoitetaso	palaute erittäin hyvää tai arvosana 4 kuntalaiskyselyssä
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Tarjoamme erinomaiset virkistys- ja liikuntamahdollisuudet kaikenikäisille kuntalaisille	
Tavoite	liikunta- ja virkistysalueidemme kunnossapidon taso pidetään korkeana

Toimenpide	alueiden kunnossapitotehtäviin osallistuvat kaikki työntekijät toimenkuvaan katsomatta + ostopalvelut
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute kuntalaiskyselyssä
Tavoitetaso	palaute erittäin hyvää tai arvosana 4 kuntalaiskyselyssä
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1–8/ ja tilinpäätös

5. Suunnitelmakausi 2026–2027

Yhtenäiskoulun uudisosan uusi monitoimitila otetaan opetus- ja harrastuskäyttöön vuonna 2026.

Yhtenäiskoulun yhteydessä oleva moduulirakennus saneerataan kokonaisuudessaan nuorisotilakäyttöön. Yhtenäiskoulun piha-alueesta saneerattu kaikille kuntalaisille soveltuva monipuolinen lähiliikuntapaikka, joka palvelee myös Henrikin yhtenäiskoulun opetustoimintaa.

Alueellista yhteistyötä tehdään niin liikunta- kuin nuorisotoimialalla osallistumalla Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla sekä Nuorisotyön maakunnallinen koordinoituihin hankkeisiin.

Harrastamisen Suomen mallin toimintaa Nousiaisissa toteutetaan kaikilla kouluilla ja toiminta on vakiintunutta. Kerhotarjonta on monipuolista ja niissä on runsaasti osallistujia.

Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä Nousiaisissa toimii nuorisotyön koordinaattori. EPT-toimielin kokoontuu säännöllisesti.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2023	TA 2024	TA 2025	Ts2026	Ts2027
kuntosalin käyttökerrat	26 450	25 000	19 000	19 000	19 000
osallistumiset, liikunta	136 450	134 000	134 000	134 000	134 000
Nuorisotoimen tapah.osall.	15 430	15 000	15 000	15 000	15 000

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp2023	TA 2024	TA2025	TS2026	TS2027
vapaa-aikatoimen päällikkö	1	1	1	1	1
liikunnanohjaaja	1	1	1	1	1
etsivä nuorisotyöntekijä	2	2	2	2	2
nuorisotyön koordinaattori	1	1	1	1	1
liikuntapaikkojen hoitaja	1	1	0,2	0	0
harraste-etsivä	1	1	1	1	1
koulunuorisotyöntekijä (11.4.)	1		1	1	1

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2023	TA 2024	TA2025
tuntiohjaajia liikunta (3)	0,25	0,25	0,1
tuntiohjaaja nuoriso (10)	0,8	0,8	0,8

9. Talous

541 VAPAA-AJAN PALVELUT	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	50 937	6 300	6 300	0,0	6 489	6 683
MAKSUTUOTOT	184 634	155 000	146 000	-5,8	150 380	154 891
TUET JA AVUSTUKSET	173 664	159 000	152 000	-4,4	156 560	161 257
MUUT TOIMINTATUOTOT	10 395	1 500	1 500	0,0	1 545	1 591
TOIMINTATUOTOT	419 630	321 800	305 800	-5,0	314 974	324 422
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	150	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-474 776	-449 314	-469 459	4,5	-473 995	-478 615
PALKAT JA PALKKIOT	-391 229	-368 287	-385 545	4,7	-389 368	-393 262
HENKILÖSIVUKULUT	-83 547	-81 027	-83 914	3,6	-84 627	-85 353
ELÄKEKULUT	-71 073	-69 681	-74 311	6,6	-74 931	-75 560
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-12 474	-11 346	-9 603	-15,4	-9 696	-9 793
PALVELUJEN OSTOT	-388 113	-222 253	-264 809	19,1	-264 809	-264 809
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-90 245	-105 200	-108 100	2,8	-108 100	-108 100
AVUSTUKSET	-14 460	-13 200	-13 200	0,0	-13 200	-13 200
MUUT TOIMINTAKULUT	-262 445	-306 536	-319 020	4,1	-319 020	-319 020
TOIMINTAKULUT	-1 230 038	-1 096 503	-1 174 588	7,1	-1 179 124	-1 183 744
TOIMINTAKATE	-810 258	-774 703	-868 788	12,1	-864 150	-859 322
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-61 461	-33 178	-37 691	13,6	-43 865	-41 492
TILIKAUDEN TULOS	-871 719	-807 881	-906 479	12,2	-908 015	-900 814

Vapaa-aikapalveluiden tuotteiden hintoja nostetaan seuraavasti:

- hlökohtainen kulkuoikeus 1v kuntosali 199 (180€)
- perhekulkuoikeus 1v kuntosali 245€ (215€)
- Nouste Areenan vakiovuoron tuntihinta ei nousiaislaisille yhdistyksille 55€/h (45€) alkaen 1.8.2025. Noston ajankohta vasta elokuussa, koska vakiovuorot ajalle 1.8.2024-31.7.2025 on jo myönnetty ja käytössä.

Yksityisen kuntosalitoiminta Nousiaisissa vaikuttaa suoraan kunnan kuntosalin sekä vapaa-aikapalvelujen ohjattujen toimintojen tuottoihin. Tuottovähennykset ovat huomattavia eikä niitä pystytä paikkaamaan pelkästään vapaa-aikapalveluiden palveluiden hintoja nostamalla.

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ (SISÄINEN JA ULKOINEN)

50 KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	362 499	337 244	471 217	39,7	480 854	490 779
MAKSUTUOTOT	496 828	450 000	417 000	-7,3	429 510	442 395
TUET JA AVUSTUKSET	402 650	319 000	222 600	-30,2	208 678	214 939
MUUT TOIMINTATUOTOT	18 506	4 500	5 600	24,4	5 768	5 941
TOIMINTATUOTOT	1 280 483	1 110 744	1 116 417	0,5	1 124 810	1 154 054
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	150	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-9 253 496	-9 316 099	-9 623 638	3,3	-9 717 610	-9 812 645
PALKAT JA PALKKIOT	-7 508 002	-7 635 056	-7 898 991	3,5	-7 978 091	-8 058 100
HENKILÖSIVUKULUT	-1 745 494	-1 681 043	-1 724 647	2,6	-1 739 519	-1 754 545
ELÄKEKULUT	-1 490 071	-1 434 138	-1 526 051	6,4	-1 538 941	-1 551 965
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-255 423	-246 905	-198 596	-19,6	-200 578	-202 580
PALVELUJEN OSTOT	-2 815 980	-2 648 786	-2 719 083	2,7	-2 719 783	-2 719 783
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-376 338	-449 270	-434 920	-3,2	-480 110	-480 110
AVUSTUKSET	-205 231	-216 700	-186 700	-13,8	-186 700	-186 700
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 480 610	-3 041 281	-2 615 631	-14,0	-2 615 631	-2 615 631
TOIMINTAKULUT	-15 131 655	-15 672 136	-15 579 972	-0,6	-15 719 834	-15 814 869
TOIMINTAKATE	-13 851 022	-14 561 392	-14 463 555	-0,7	-14 595 024	-14 660 815
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-134 339	-106 056	-110 559	4,2	-120 834	-216 492
TILIKAUDEN TULOS	-13 985 361	-14 667 448	-14 574 114	-0,6	-14 715 858	-14 877 307

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Ympäristötoimi

1. Tulosalueen kuvaus

Tekninen lautakunta on toiminut elokuun 2021 alusta kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

Ympäristötoimen tavoitteena on järjestää viranomaistoiminnan, neuvonnan ja ohjauksen avulla alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys. Tavoitteena on myös turvata jokaisen kuntalaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun ja huolehtia vuorovaikutuksesta kuntalaisten kanssa.

2. Tulosalueen nykytilanne

Ympäristötoimen tulosalueeseen kuuluvat rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja tietoi. Rakennusvalvonta on järjestetty kunnan omana toimintana. Ympäristönsuojelu on vuoden 2019 alusta alkaen tuotettu yhdessä Maskun, Mynämäen ja Ruskon kanssa, mutta 31.12.2023 Mynämäen kunta irtisanoi nykyisen ympäristönsuojelun yhteistyösopimuksen. Neuvottelujen tuloksena uusi sopimusehdotus on laadittu Mynämäen, Nousiaisten ja Ruskon välille ja tulee hyväksyttäväksi kuntiin ennen vuoden 2024 loppua. Ympäristönsuojelutyön maksuosuus on ollut Nousiaisten kunnan osalta vuonna 2024 18,1 % kaikkien yhteistyökuntien kustannuksista. Tietoimen vastuulle kuuluu yksityistieavustusten hallinnointi ja yksityistieihin liittyvä neuvonta.

3. Toimintaympäristön muutokset

Rakennusvalvonta

Vaikka yleinen taloustilanne on piristymässä, korkotason laskun ja inflaatio hidastumisen myötä, on nykyisellä taloustilanteella silti edelleen vaikutusta rakentamisen määrään. Ennusteiden mukaan odotettavissa kuitenkin on, että rakentaminen lähtisi kasvuun vuonna 2025. Kunnan tonttitarjonta on tätä silmällä pitäen toistaiseksi hyvä, Karhunperkon ja Lähteenmäentien asemakaava-alueiden sekä vuonna 2025 valmistuvaksi arvioidun Linnamäen alueen vuoksi.

Uusi rakentamislaki astuu pääosin voimaan 1.1.2025, mutta lain kohdat, jotka koskevat rakentamisluvan käsittelyaikatakuuta, rakennuksen hiilijalanjälkilaskentaa sekä tietomallimuotoista rakentamislupaa tulevat voimaan vasta 1.1.2026 alkaen. Uusi rakentamislaki korvaa pääosin nykyisen Maankäyttö- ja rakentamislain ja sen tarkoituksena on torjua ilmastonmuutosta, edistää kiertotaloutta, sujuvoittaa rakentamista ja tukea rakennetun ympäristön digitalisaatiokehitystä. Tarkoituksena on myös keventävät hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa sekä selkeyttää valitusoikeutta.

Lakimuutoksessa rakennusvalvonnan toimintaan vahvimmin vaikuttavat muutokset, jotka koskevat eri lupatyyppeiden yhdistämistä sekä lupakynnyksen nostamista. Rakentamislupien määrä ja sitä kautta myös lupamaksutuotot tulevat todennäköisesti näiden muutosten myötä laskemaan, koska pienemmät hankkeet eivät vaadi enää rakennusvalvonnan myöntämää lupaa tai rakentamisen aikaista valvontaa. Toisaalta rakentami-

sen jälkivalvontaan tulee jatkossa kiinnittää huomattavasti nykyistä enemmän huomiota, jotta voidaan varmistua rakentamista ohjaavien kaavojen, lakien ja määräysten noudattamisesta sekä rakennustietojen ajantasaisuudesta rakennusrekisterissä. Rakentamiseen liittyvien neuvontapyyntöjen määrän kasvuun on myös syytä varautua lakimuutoksen myötä.

Lain voimaantulo aiheuttaa rakennusvalvonnassa paljon lisäkoulutuksen tarvetta ja valmistelutyötä. Lisäksi lupakäsittelyyn ja arkistointiin liittyvien ohjelmistomaksujen kasvuun on varauduttu ohjelmistotoimittajilta saatujen tietojen perusteella.

Rakennusvalvonnan taksan ja hallintosäännön päivitykset tulevat voimaan uuden rakentamislain myötä 1.1.2025. Rakennusjärjestys tullaan myös päivittämään alkuvuodesta 2025. Vuoden 2025 aikana sähköisen lupaprosessin käytäntöjä ja toimintatapoja tullaan kehittämään eteenpäin ja rakennusvalvonnan verkkosivuja, lomakkeita ja ohjeistuksia päivitetään mm. uuteen rakentamislakiin liittyen.

Ympäristönsuojelu

Mikäli uusi ympäristönsuojelun yhteistoimintasopimus hyväksytään, Mynämäen kunta tuottaa vuonna 2025 ympäristönsuojelun viranomaispalvelun Mynämäen, Ruskon, ja Nousiaisten alueella. Uusi sopimus tulisi voimaan 1.1.2025 alkaen. Sopimusehdotuksen mukaan kustannustenjako suoritetaan asukasosuuden (80 %) ja suoriteosuuden (20 %) perusteella. Nousiaisten osuus kustannuksista olisi vuonna 2025 24,7 %. Uuden yhteistoimintasopimuksen mukaiseen kustannusten nousuun on talousarvioissa varauduttu jo vuoden 2023 talousarviosta lähtien.

Yhteistoiminta-alueella työskentelee kaksi ympäristötarkastajaa, joka on riittävä resurssi kolmen kunnan ympäristönsuojelun tehtävien hoitamiseen sopimushetkellä. Pitkään jatkuneesta henkilöstöresurssin vajeesta ja suuresta viranhaltijoiden vaihtuvuudesta johtuen, ympäristönsuojelulla on edelleen rästitöitä.

Ympäristönsuojelussa on tarvetta lisätä neuvonta ja opastustyötä esimerkiksi erilaisissa tapahtumissa. Lisäksi tulisi edistää ympäristön tilan parantamista kunnan alueella esimerkiksi osallistumalla alueella vireillä oleviin hankkeisiin ja kartoittamalla mahdollisia omia hankkeita.

Vieraslajien torjuntaan on tulevaisuudessa syytä varautua enemmän ja suunnitteilla on varata lisämäärärahaa tätä tarkoitusta varten yhdessä muiden ympäristönsuojelun yhteistyökuntien kanssa. Lisämäärärahalla voidaan palkata muutaman hengen torjuntapartio, tehdä vieraslajihankkeita tai suorittaa seurantaa ja torjuntaa lajien osalta.

Tietoimi

Yksityisteiden avustusperusteet on päivitetty ja ne on otettu käyttöön avustuksista päätettäessä. Kunnan jakamien avustuksien kokonaissumma pidetään vuonna 2025 samalla tasolla kuin vuonna 2024.

4. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	säilyttää rakennusvalvonnan palvelut nopeana, laadukkaana, joustavana ja yhdenvertaisena ja kasvattaa osaltaan tätä kautta kiinnostusta rakentaa Nousiaisiin
Toimenpide	käsitellään haetut luvat asianmukaisesti ja nopeasti
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute/ palautekysely
Tavoitetaso	tyytyväiset asiakkaat ja positiivinen kuntakuva
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Olemme ratkaisuja etsivä joustava yhteistyökumppani	
Tavoite	olla helposti lähestyttävä ja positiivisen mielikuvan omaava viranomaistaho
Toimenpide	annetaan neuvontaa ja ohjausta viivytyksettä ja ollaan helposti tavoitettavissa, annetaan asiallisia ja yhdenvertaisia ohjeita ja luodaan ratkaisuja ongelmien sijaan
Arviointikriteeri / mittari	asiakaspalaute/ palautekysely
Tavoitetaso	tyytyväiset asiakkaat ja positiivinen mielikuva koko ympäristötoimen toiminnasta
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	kiinnitetään aktiivisesti huomiota rakennetun ympäristön kuntoon ja siisteyteen
Toimenpide	puututaan aktiivisesti huonokuntoisten rakennusten kuntoon ja ympäristön siisteyteen
Arviointikriteeri / mittari	ympäristökatselmukset ja niiden perusteella annettavat huomautukset ja seuranta
Tavoitetaso	turvallinen, terveellinen ja siisti kuntakuva
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2026-2027

Uuden rakentamislain aiheuttamien muutosten kokonaisvaikutuksia on vielä vaikea täysin arvioida, mutta tulevaisuudessa rakennusvalvonnassa tulee varautua lupamäärrien ja lupamaksutulojen vähentymiseen, mutta samalla myös valvontatyön painopisteen siirtymiseen ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan. Jälkivalvonnan lisäksi uuden rakentamislain käyttöönottoon liittyvä lupaneuvonnan tarve tulee luultavasti myös lisääntymään.

Rakennetun ympäristön digitalisaation vauhdittamiseen liittyvät kehityshankkeet (RYHTI), lakimuutokset ja järjestelmien käyttöönotot (RYTJ) etenevät myös valtakunnallisesti ja tähän tulee myös kunnissa varautua.

Uusi rakentamislaki ja sen toimeenpano voi aiheuttaa puutteita kunnan rakennusrekisteriin, kun uusia luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuksia ja rakennelmia jää ilmoittamatta kuntaan. Suunnitelmakaudella voi siis olla tarvetta aloittaa valmistautuminen uuteen kunnan alueella suoritettavaan kiinteistökartoitukseen.

6. Tunnusluvut:

Rakennusvalvonta

Tunnusluku	Tp 2023	Ta 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
Rakennusluvut	27	25			
Toimenpideluvat	21	20			
Toimenpideilmoitukset	22	25			
Rakentamislupa ^a	-	-	25	25	25
Erillinen sijoittamislupa ^b	-	-	2	2	2
Maisematyöluvut	1	1	10	10	10
Purkamislupa			1	1	1
Jatkoluvat			5	5	5
Rakennusvalv. luvat €/lupa, tuloa	1 200	1 000	930	930	930
Avustettavat yksityistiekunnat	52	52	52	52	52
Avustettavat yksityistiet, km	74	75	75	75	75
Tietoimen menot €/km	623	630	630	630	630
Tulosalueen menot €/asukas	40	50	50	50	50

^a uuden rakentamislain myötä, nykyiset lupatyypit yhdistyvät yhdeksi lupamuodoksi, joka on rakentamislupa

^b uuden rakentamislain myötä, nykyinen suunnittelutarveratkaisu korvataan erillisellä sijoittamisluvalla

Ympäristönsuojelu

Tunnusluku	TP 2023	Ta 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit	5	3	3	3	3
Tarkastukset ja valvonta	34	27	27	27	27
Lausunnot	5	7	7	7	7
Saapuneet yleisöilmoitukset ja neuvonta	47	50	60	60	60

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp 2023	TA 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
toimistosihteeri	0,5				
hallintosihteeri (nimikemuutos)		0,5	0,5	0,5	0,5

8. Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9. Taloustaulukot

700 YMPÄRISTÖTOIMI	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	702	600	600	0,0	618	637
MAKSUTUOTOT	91 440	57 000	42 000	-26,3	43 260	44 558
TUET JA AVUSTUKSET	111	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	92 253	57 600	42 600	-26,0	43 878	45 195
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-75 005	-93 324	-95 641	2,5	-96 577	-97 525
PALKAT JA PALKKIOT	-61 528	-76 814	-78 917	2,7	-79 706	-80 503
HENKILÖSIVUKULUT	-13 477	-16 510	-16 724	1,3	-16 871	-17 022
ELÄKEKULUT	-11 553	-13 952	-14 743	5,7	-14 871	-15 001
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 924	-2 558	-1 981	-22,6	-2 000	-2 021
PALVELUJEN OSTOT	-62 767	-78 914	-77 540	-1,7	-77 540	-77 540
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 367	-3 000	-1 900	-36,7	-1 900	-1 900
AVUSTUKSET	-45 997	-46 000	-46 000	0,0	-46 000	-46 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 240	-3 300	-2 500	-24,2	-2 500	-2 500
TOIMINTAKULUT	-187 377	-224 538	-223 581	-0,4	-224 517	-225 465
TOIMINTAKATE	-95 125	-166 938	-180 981	8,4	-180 639	-180 270

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Tekniset palvelut

1 Tulosalueen kuvaus

Teknisiin palveluihin kuuluu teknisen osaston kokonaisvaltainen johtaminen. Sisältönä mm.:

- kiinteistöjen rakennuttaminen
- infran eli liikenneväylien ja teknisten verkostojen suunnittelu, -rakentaminen ja -ylläpito.
- kaukolämmön energian hankinta, ylläpito ja lämmön toimitus asiakkaille.
- maa- ja metsäalueista huolehtiminen ja metsien hoitotoimet ja hakkuut.

2 Tulosalueen nykytilanne

Yhtenäiskoulun B-uudisosan rakentaminen on alkanut vanhojen B- ja C-rakennusosien purkutöillä. Uusi B-osa valmistuu urakkasopimuksen mukaan keväällä 2026. Uusi koulurakennus otetaan käyttöön syyslukukauden alussa vuonna 2026.

Väistökoulurakennus valmistui ja otettiin käyttöön keväällä 2024.

Kunta on hankkinut kaksi rivitaloasuntoa rakennuksesta, jonka rakennustyöt käynnistyivät kesällä 2024.

Rästäsmäentien perusparannustyön seuraavan vaiheen (Rästäsmäentie välillä Hirvitie-Pajutie sekä Susitie ja Pajutie) rakennustyöt ovat käynnissä ja työ valmistuu syksyllä 2024.

Osallistuva budjetointi toteutetaan tänä vuonna toista kertaa. Kunnanhallitus päätti, että hankintaan ulkoroskiksia kävelyteiden varteen ja levähdyspenkkejä keskustan ja asuinalueiden kevyenliikenteen laitaan. Tekninen osasto on valmisteellut tätä hankintaa. Ulkoroskikset ja levähdyspenkit asennetaan syksyn 2024 aikana.

3 Toimintaympäristön muutokset

Henrikin yhtenäiskoulun B- ja C- tilojen opetus siirtyi väistökouluun keväällä 2024. B-uudisosan rakennustyöt käynnistyivät purkutöillä kesällä 2024. Työmaasta aiheutuu normaaliin työmaan tapaan melua ja rakennuspölyä sekä lisäksi etenkin kovalla tuulella kevyttä työmaamateriaalia ajautuu työmaa-alueen ulkopuolellekin. Lisäksi raskas työmaaliikenne aiheuttaa turvallisuusriskin varsinkin koulun oppilaille.

Rästäsmäentien perusparannustyö (Rästäsmäentie välillä Hirvitie-Pajutie sekä Susitie ja Pajutie) on työn alla ja valmistuu syksyn 2024 aikana.

Linnamäki Hakalehdon uuden asemakaava-alueen rakentamisen rakennuttajakonsultti on kilpailutettu sekä valittu ja rakennustyöt päästään aloittamaan vuoden 2024 aikana.

Kirkonseudulla, Metsäpirtintien loppuosan, Hakapellontien loppuosan ja Martapolun rakentaminen suunnitellaan vuonna 2024 ja toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Kaukolämpösopimus uuden toimittajan kanssa on irtisanottu sopimusrikkomuksen vuoksi. Uuden kaukolämpölaitoksen mitoittaminen tehdään vuoden 2024 aikana ja uuden kaukolämpötoimittajan kilpailuttaminen vuoden 2025 aikana.

Kunnan metsäalueilla on suoritettu ja suoritetaan vuonna 2024 hakkuita, harvennusta ja taimikonhoitoa.

Työpäällikkö irtisanoutui keväällä 2024. Uusi työpäällikkö aloittaa virassa lokakuussa 2024. Työpäällikön tehtäviä on jaettu yhden kiinteistönhoitajan ja teknisen johtajan kesken. Tästä on aiheutunut merkittävää resurssipulaa.

Toimistoinsinööri irtisanoutui keväällä 2024. Toimistoinsinöörin toimi on täyttämättä. Toimistoinsinöörin työt on siirretty tekniselle johtajalle.

Työpäällikön viran ja toimistoinsinöörin toimen täyttämättä jättämiset ovat luonnollisesti vaikuttaneet teknisen osaston toimintaan ja tuottavuuteen. Onkin täysin selvää, että suuri osa teknisen osaston tehtävistä on jäänyt tekemättä ja osa niistä on tilattu ulkopuolelta. Resurssipula on vaikuttanut koko osaston jaksamiseen.

4 Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Lisäämme maanomistusta 8-tien läheisyydessä ja varmistamme kaavoituksella riittävän tonttitarjonnan asumisen ja yrittämisen tarpeisiin	
Tavoite	Urakoiden kilpailuttaminen oikea-aikaisesti, jotta saadaan edullinen hinta
Toimenpide	Teetetään suunnitelmia hieman etupainotteisesti
Arviointikriteeri / mittari	Saadaan useita urakkatarjouksia
Tavoitetaso	Urakkakilpailutukset vuodenvaihteessa
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Henrikin yhtenäiskoulun B-osan urakan pysyminen kustannusarviossa ja aikataulussa
Toimenpide	Valvonta
Arviointikriteeri / mittari	Lisä- ja muutostyöprosentti kokonaiskustannuksista
Tavoitetaso	Lisä- ja muutostyöprosentti alle 5 % kokonaiskustannuksista
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	Kaukolämmön kustannusten alentaminen
Toimenpide	Kaukolämpötoimittajan kilpailuttaminen

Arviointikriteeri / mittari	Aikataulu ja kustannus
Tavoitetaso	Uusi toimija aloittaa 1.1.2026. Uusi kustannus, €/MWh, kilpailukykyinen hinta
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Henrikin yhtenäiskoulun B-osa valmistuu keväällä 2026.

Katujen kunnostuksia tehdään suunnitelmakauden jokaisena vuotena tasaiseen tahtiin tarpeeseen ja tarkastuksiin perustuen. Katuvalaistuksia uusitaan led-valoiksi vaihteittain joka vuosi, edeten vanhimmista ja huonokuntoisimmista lähtien.

Rästäsmäen alueen katujen ja kunnallistekniikan peruskorjaus etenee vaihteittain, noin 200-500 m/vuosi.

Uusi kaukolämmöntuottaja toimittaa kaukolämpöä kunnalle vuoden 2026 alusta alkaen.

Kaukolämpölaitosta ja –verkostoa tarkkaillaan ja huolletaan, sekä tehdään tarvittaessa parannuksia häiriötilanteiden varalta.

Metsäpalstoja hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2023	Ta 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
Kunnossapidettävät kadut ja tiet, km	27	27	27,5	28	28,5
Hoidettavat puistot ha	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Toimitettu energia MWh/v	4 739	4 500	5 000	5 500	6 000
Kustannukset €/MWh	97	81	97	80	80
Tulosalueen 710 tekniset palvelut menot € / asukas	231	239	245	200	200

7 Vakinainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2023	Ta 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
tekninen johtaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
toimistosihteeri	1	0,5			
hallintosihteeri (nimikemuutos)		0,5	1	1	1
toimistoinsinööri	1	1			
tekninen sihteeri (nimikemuutos)			1	1	1

8 Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9 Taloustaulukot

710 TEKNISET PALVELUT	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUTUOTOT	719 503	584 962	567 450	-3,0	572 669	578 045
TUET JA AVUSTUKSET	1 042	0	45 000		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	9 227	5 800	5 800	0,0	5 974	6 153
TOIMINTATUOTOT	729 772	590 762	618 250	4,7	578 643	584 198
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 271	16 000	10 000	-37,5	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-199 162	-169 194	-181 018	7,0	-182 686	-184 464
PALKAT JA PALKKIOT	-165 628	-140 880	-149 415	6,1	-150 819	-152 327
HENKILÖSIVUKULUT	-33 534	-28 314	-31 603	11,6	-31 867	-32 137
ELÄKEKULUT	-28 343	-23 823	-28 003	17,5	-28 231	-28 466
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-5 191	-4 491	-3 600	-19,8	-3 636	-3 671
PALVELUJEN OSTOT	-384 827	-354 023	-317 395	-10,3	-316 395	-316 395
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-477 162	-556 450	-536 950	-3,5	-536 950	-536 950
MUUT TOIMINTAKULUT	-22 102	-13 500	-16 900	25,2	-16 900	-16 900
TOIMINTAKULUT	-1 083 252	-1 093 167	-1 052 263	-3,7	-1 052 931	-1 054 709
TOIMINTAKATE	-349 210	-486 405	-424 013	-12,8	-464 288	-460 511
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-179 405	-223 324	-251 256	12,5	-379 258	-394 790
TILIKAUDEN TULOS	-528 615	-709 729	-675 269	-4,9	-843 546	-855 301

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Tekniset tukipalvelut

1 Tulosalueen kuvaus

Kiinteistötoimen tehtävänä on huolehtia kunnan kiinteistöjen ylläpidosta ja hallinnosta:

Sisältönä mm.:

-kiinteistöjen korjaukset ja hoitotoimet.

-huolehtia kiinteistöjen käyttöturvallisuudesta.

Ruokahuolto- ja puhdistuspalvelut tuottavat keskitetysti ravitsemussuositusten mukaisia, maittavia aterioita kaikki ikäryhmät huomioiden ja huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen siisteydestä mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

2 Tulosalueen nykytilanne

Kunnan kiinteistöissä on tehty suunnitelmallisesti jatkuvana toimintana korjaustöitä, joilla on pyritty vähentämään todettuja rakennusteknisiä ja sisäilman ongelmia.

Kiinteistöjen hallinnan työkaluksi on hankittua Senaatin Skenarios-tilatietopalvelua ei ole saatu kokonaisuudessaan otettua käyttöön resurssipulan vuoksi. Skenarios on pääosin työpäällikön työkalu ja nyt työpäällikön virka on ollut täyttämättä noin puoli vuotta. Lisäksi lisäresurssiksi palkattu toimistoinsinööri toimi on ollut täyttämättä lähes puoli vuotta.

Elintarvikkeiden hinnankorotus on ollut noin 20 %. Tästä huolimatta ruokahuoltopalvelu ei ole ylittänyt talousarviota.

Ruokapalvelut toteutetaan keskuskeittiössä ja osin palvelukeittiöissä. Pääruoat ja erityisruokavaliotuotteet valmistetaan keskitetysti keskuskeittiöllä ja lähetetään lämpiminä kohteisiin. Aamupalat ja lounaiden energialisäkkeet valmistetaan pääasiassa palvelukeittiöissä. Kaikille oppilaille on 4 kertaa viikossa tarjolla lakto-ovo-kasvisruokavaihtoehto.

Syksyllä 2023 ruokalistarunko lyhennettiin suositusten mukaisesti 6 viikon mittaiseksi ja osa elintarvikkeista siirrettiin kentältä keskuskeittiön lähettämiksi, ns. välitystuotteiksi. Mm. nämä muutokset ovat parantaneet elintarviketilauksen hallintaa ja myyntierät pystytään hyödyntämään paremmin.

Puhdistuspalvelut tuotetaan laskettujen työmäärämitoitusten perusteella. Kustannustehokkuutta heikentää työskentelykohteet, joissa työskennellään vain 2–4 tuntia päivässä, ja kohteiden välillä syntyy useita siirtymiä työkohteesta toiseen.

3 Toimintaympäristön muutokset

Työpäällikkö irtisanoutui keväällä 2024. Uusi työpäällikkö aloittaa virassa loka-kuussa 2024. Tästä on aiheutunut merkittävää resurssipulaa. Työpäällikön tehtäviä on jaettu yhden kiinteistönhoitajan ja teknisen johtajan kesken.

Toimistoinsinööri irtisanoutui keväällä 2024. Toimistoinsinöörin toimi on täyttämättä. Toimistoinsinöörin työt on siirretty tekniselle johtajalle.

Työpäällikön viran ja toimistoinsinöörin toimen täyttämättä jättämiset ovat luonnollisesti vaikuttaneet teknisen osaston toimintaan ja tuottavuuteen. Onkin täysin selvää, että suuri osa teknisen osaston tehtävistä on jäänyt tekemättä ja osa niistä on tilattu ulkopuolelta. Resurssipula on vaikuttanut koko osaston jaksamiseen.

Siivoustyönohjaaja irtisanoutui toukokuussa 2024. Ruoka- ja puhdistuspalveluiden työtuntimäärästä väheni 3,85 tuntia päivässä.

Elintarvikkeiden hinnat jatkavat nousua edelleen. Uuden elintarvikesopimuksen hinnat ovat keskimäärin 20 % korkeammat, kuin aiemman sopimuksen. Globaalisti kalakannat pienenevät jatkuvasti ja kalan hinta tulee nousemaan rajuimmin. Uudet kansalliset ravitsemussuosituksot julkaistaan 27.11.2024. Tuleva suositus ohjaa lisäämään kalan syöntiä, kasvisten syönnin lisäksi

4 Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

VAHVA NOUSIAINEN: VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin	
Tavoite	Korjausten ja huoltotoimenpiteiden dokumentointi
Toimenpide	Kirjaukset Skenarios-tilatietopalveluun
Arviointikriteeri / mittari	Korjausten kirjaus Skenariokseen
Tavoitetaso	Kaikki isommat korjaukset ja huoltotoimenpiteet kirjattu Skenariokseen
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VIREÄ NOUSIAINEN: AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla	
Tavoite	Suunnitelmallinen investointi- ja korjaustyö
Toimenpide	Pitkántähtäimen suunnitelman (PTS) laatiminen Skenarios-tilatietopalveluun
Arviointikriteeri / mittari	PTS valmistuu vuoden 2025 aikana
Tavoitetaso	PTS valmis syksyyn mennessä
Toteuma/Seuranta	osavuosisiraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

VEHREÄ NOUSIAINEN: PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Vaalimme turvallisuutta, luonnon puhtautta ja viihtyisää asumista	
Tavoite	Ilmastosuunnitelman valmistuminen
Toimenpide	Avustuksen mukainen ilmastosuunnitelma
Arviointikriteeri / mittari	Avustuksen maksatus
Tavoitetaso	Kustannukset katetaan 100 % avustuksella
Toteuma/Seuranta	osavuosisraportti 1-8/ ja tilinpäätösvaiheessa

5 Suunnitelmakausi 2026-2027

Kiinteistöjen kuntoa tarkkaillaan ja huolletaan jatkuvana toimintana. Tehdään korjaussuunnitelmia sekä korjauksia. Suunnitelmat ja tehdyt korjaukset kirjataan Skenarios-palveluun.

Sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2025 loppuun mennessä. Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen vuoden 2025 loppuun mennessä.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2023	Ta 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
Kunnan omistamien rakenn. k-m ²	29 303	27 302	27 302	25 173	21 733
Teknisen osaston kiint.hoidossa olevien. rakennusten. kerrosala	28 942	26 941	26 941	24 812	21 372
Kiinteistöjen hoito €/m ²	14,43	15,25	15,64	16,50	18,00
Kiinteistönhoito palkkakust. € /m ²	12,57	13,43	13,25	14,00	15,50
Ateraa suoritteet	269 835	240 000	270 000	270 000	270 000
Aterian hinta keskim.	3,54	4,04	3,74	3,60	3,60
Siivottavat pinta-alat, m ²	18 000	18 000	16 707	20 351	20 351
Puhdistuspalvelukustann. € / m ²	27,44	29,34	31,70	26,0	26,0
Siivous palkkakustannuk. € / m ²	21,98	23,21	25,69	21,0	21,0

Suunnitelmavuosilta vähennetty Moisiokodin ja Nummen Terveystalon tilat.

7 Vakinainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2023	Ta 2024	TA 2025	Ts 2026	Ts 2027
tekninen johtaja	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
työpäällikkö	1	1	1	1	1
kiinteistönhoitaja	3	2,75	2	2	2
tekninen kiinteistönhoitaja (nimikemuutos)			1	1	1
ympäristötyöntekijä	1	1	1	1	1
toimistosihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
palvelupäällikkö	1	1	1	1	1
suurtaloukokki	2	2	2	2	2
ravitsemistyöntekijä	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
palveluvastaava	4	4	4	4	4

siivoustyönohjaaja	0,5	0,25	0	0	0
siivooja	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5

8 Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9 Taloustaulukot

731 TEKNISET TUKIPALVELUT	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUTUOTOT	1 927 850	2 012 401	2 030 613	0,9	1 943 261	1 943 446
TUET JA AVUSTUKSET	10 120	0	3 000		3 090	3 183
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 205 051	3 728 588	3 336 987	-10,5	2 589 126	2 591 328
TOIMINTATUOTOT	5 143 021	5 740 989	5 370 600	-6,5	4 535 477	4 537 957
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	37 109	40 000	20 000	-50,0	20 000	20 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 282 520	-1 277 551	-1 309 726	2,5	-1 322 485	-1 335 378
PALKAT JA PALKKIOT	-1 042 803	-1 043 381	-1 075 031	3,0	-1 085 772	-1 096 631
HENKILÖSIVUKULUT	-239 717	-234 170	-234 695	0,2	-236 713	-238 747
ELÄKEKULUT	-204 831	-199 458	-207 738	4,2	-209 484	-211 246
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-34 886	-34 712	-26 957	-22,3	-27 229	-27 501
PALVELUJEN OSTOT	-1 428 862	-1 635 498	-1 426 526	-12,8	-1 232 644	-1 232 644
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 193 919	-1 405 579	-1 284 973	-8,6	-1 198 773	-1 198 773
MUUT TOIMINTAKULUT	-119 033	-161 356	-136 504	-15,4	-136 504	-136 504
TOIMINTAKULUT	-4 024 333	-4 479 984	-4 157 729	-7,2	-3 890 406	-3 903 299
TOIMINTAKATE	1 155 797	1 301 005	1 232 871	-5,2	665 071	654 658
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
MUUT RAHOITUSKULUT	-9	0	0		0	0
VUOSIKATE	1 155 788	1 301 005	1 232 871	-5,2	665 071	654 658
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 750 029	-1 454 905	-1 179 770	-18,9	-1 240 287	-1 275 891
TILIKAUDEN TULOS	-594 241	-153 900	53 101	-134,5	-575 216	-621 233
POISTOERON MUUTOS	114 399	63 957	13 715	-78,6	13 715	13 715
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-479 842	-89 943	66 816	-174,3	-561 501	-607 518

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ (ULKOINEN+SISÄINEN)

71 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	2 648 055	2 597 963	2 598 663	0,0	2 516 548	2 522 128
MAKSUTUOTOT	91 440	57 000	42 000	-26,3	43 260	44 558
TUET JA AVUSTUKSET	11 273	0	48 000		3 090	3 183
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 214 278	3 734 388	3 342 787	-10,5	2 595 100	2 597 481
TOIMINTATUOTOT	5 965 046	6 389 351	6 031 450	-5,6	5 157 998	5 167 350
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	41 380	56 000	30 000	-46,4	30 000	30 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 556 687	-1 540 069	-1 586 385	3,0	-1 601 748	-1 617 367
PALKAT JA PALKKIOT	-1 269 959	-1 261 075	-1 303 363	3,4	-1 316 297	-1 329 461
HENKILÖSIVUKULUT	-286 728	-278 994	-283 022	1,4	-285 451	-287 906
ELÄKEKULUT	-244 727	-237 233	-250 484	5,6	-252 586	-254 713
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-42 001	-41 761	-32 538	-22,1	-32 865	-33 193
PALVELUJEN OSTOT	-1 876 456	-2 068 435	-1 821 461	-11,9	-1 626 579	-1 626 579
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 672 448	-1 965 029	-1 823 823	-7,2	-1 737 623	-1 737 623
AVUSTUKSET	-45 997	-46 000	-46 000	0,0	-46 000	-46 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-143 375	-178 156	-155 904	-12,5	-155 904	-155 904
TOIMINTAKULUT	-5 294 963	-5 797 689	-5 433 573	-6,3	-5 167 854	-5 183 473
TOIMINTAKATE	711 463	647 662	627 877	-3,1	20 144	13 877
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
MUUT RAHOITUSKULUT	-9	0	0		0	0
VUOSIKATE	711 454	647 662	627 877	-3,1	20 144	13 877
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 929 434	-1 678 229	-1 431 026	-14,7	-1 619 545	-1 670 681
TILIKAUDEN TULOS	-1 217 980	-1 030 567	-803 149	-22,1	-1 599 401	-1 656 804
POISTOERON MUUTOS	114 399	63 957	13 715	-78,6	13 715	13 715
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 103 581	-966 610	-789 434	-18,3	-1 585 686	-1 643 089

Yhteenveto valtuustoon nähden sitovien tulosalueiden määrärahoista ja tuloarvioista

ulk+sis	Määrärahat					Tuloarviot				
KÄYTTÖTALOUS	TP 23	MTA 24	TA 25	TS 26	TS 27	TP 23	MTA 24	TA 25	TS 26	TS 27
Vaalit	-5 940	-13 248	-16 398	0	-3 188	8 393	17 500	3 000	0	8 000
Tarkastustoimi	-10 028	-11 020	-10 954	-10 954	-10 968					
Keskushallinto	-1 610 873	-1 696 993	-1 383 784	-1 377 513	-1 383 711	101 922	172 300	92 000	112 960	113 949
valm.omaan käyt						682				
Työllisyyspalvelut			-661 069	-661 311	-661 556					
Varhaiskasvatus	-3 806 571	-4 210 791	-4 096 229	-4 168 868	-4 196 376	388 551	345 418	280 300	288 709	297 370
Koulutuspalvelut	-9 799 573	-10 005 001	-9 956 888	-10 017 768	-10 078 851	461 050	438 026	524 817	515 462	526 427
Kirjasto ja kulttuuritoiminta	-295 473	-359 841	-352 267	-354 074	-355 898	11 252	5 500	5 500	5 665	5 835
Vapaa-ajan palvelut	-1 230 038	-1 096 503	-1 174 588	-1 179 124	-1 183 744	419 630	321 800	305 800	314 974	324 422
valm.omaan käyt						150				
Ympäristötoimi	-187 377	-224 538	-223 581	-224 517	-225 465	92 253	57 600	42 600	43 878	45 195
Tekniset palvelut	-1 083 252	-1 093 167	-1 052 263	-1 052 931	-1 054 709	729 772	590 762	618 250	578 643	584 198
valm.omaan käyt						4 271	16 000	10 000	10 000	10 000
Tekniset tukipalvelut	-4 024 333	-4 479 984	-4 157 729	-3 890 406	-3 903 299	5 143 021	5 740 989	5 370 600	4 535 477	4 537 957
valm.omaan käyt						37 109	40 000	20 000	20 000	20 000
	-22 053 459	-23 191 086	-23 085 750	-22 937 466	-23 057 765	7 398 056	7 745 895	7 272 867	6 425 768	6 473 353
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						10 567 379	11 008 000	11 208 000	12 365 000	12 743 000
Valtionosuudet						5 672 449	5 778 557	5 887 834	5 887 834	5 887 834
Korkotulot						34 159	15 000	15 000	15 000	15 000
Muut rahoitustulot						12 289	13 000	10 600	10 600	10 600
Korkokulut	-329 234	-500 424	-650 000	-650 000	-650 000					
Muut rahoituskulut	-51 289	-67 500	-20 400	-20 400	-20 400					
	-380 523	-567 924	-670 400	-670 400	-670 400	16 286 276	16 814 557	17 121 434	18 278 434	18 656 434
INVESTOINTIOSA										
Kiinteä omaisuus		-100 000	-300 000	-100 000	-100 000	5 004	50 000	50 000	50 000	50 000
Talonrakennus	-2 370 024	-4 580 000	-5 735 000	-3 050 000	0		247 500	475 000	250 000	
Julk. käyttöomaisuus	-634 267	-997 000	-1 495 000	-1 120 000	-920 000					
Irtain omaisuus	-101 825	-100 000	-10 000	-500 000	0					
Aineettomat hyöd. Ja osak	-9 858	-300 000	-135 000	-25 000		678 394				
	-3 115 974	-6 077 000	-7 675 000	-4 795 000	-1 020 000	683 398	297 500	525 000	300 000	50 000
RAHOITUSOSA										
Lainakannan muutokset										
Antolainan vähennys						220 029	28 000	28 000	28 000	28 000
Antolainan lisäys										
Pitkäaik.lainan lisäys						6 500 000	10 600 000	11 200 000	7 300 000	2 500 000
Pitkäaik.lainojen vähen.	-2 851 604	-3 861 604	-4 606 604	-3 841 624	-2 848 272					
Lyhytaik.lainojen muutos						6 800 000				
	-2 851 604	-3 861 604	-4 606 604	-3 841 624	-2 848 272	13 520 029	10 628 000	11 228 000	7 328 000	2 528 000
YHTEENSÄ	-28 401 560	-33 697 614	-36 037 754	-32 244 490	-27 596 437	37 887 759	35 485 952	36 147 301	32 332 202	27 707 787

KUNTA ulkoinen	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	725 708	532 037	656 794	23,4	668 908	692 475
MAKSUTUOTOT	571 288	507 300	459 000	-9,5	472 770	486 953
TUET JA AVUSTUKSET	418 801	319 000	270 600	-15,2	211 768	218 122
MUUT TOIMINTATUOTOT	960 813	937 750	922 675	-1,6	196 056	199 537
TOIMINTATUOTOT	2 676 610	2 296 087	2 309 069	0,6	1 549 502	1 597 087
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	42 212	56 000	30 000	-46,4	30 000	30 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-11 469 980	-11 561 796	-11 875 165	2,7	-11 982 073	-12 100 972
PALKAT JA PALKKIOT	-9 315 023	-9 474 795	-9 752 807	2,9	-9 842 028	-9 942 278
HENKILÖSIVUKULUT	-2 154 957	-2 087 001	-2 122 358	1,7	-2 140 045	-2 158 694
ELÄKEKULUT	-1 840 274	-1 779 947	-1 878 136	5,5	-1 893 450	-1 909 615
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-314 683	-307 054	-244 222	-20,5	-246 595	-249 079
PALVELUJEN OSTOT	-3 412 152	-3 432 692	-3 559 497	3,7	-3 446 597	-3 447 897
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 684 295	-2 021 730	-1 893 370	-6,3	-1 838 610	-1 838 710
AVUSTUKSET	-457 411	-454 700	-484 700	6,6	-484 700	-484 700
MUUT TOIMINTAKULUT	-350 388	-326 360	-339 220	3,9	-339 220	-339 220
TOIMINTAKULUT	-17 374 226	-17 797 278	-18 151 952	2,0	-18 091 200	-18 211 499
TOIMINTAKATE	-14 655 404	-15 445 191	-15 812 883	2,4	-16 511 698	-16 584 412
VEROTULOT	10 567 379	11 008 000	11 208 000	1,8	12 365 000	12 743 000
VALTIONOSUUDET	5 672 449	5 778 557	5 887 834	1,9	5 887 834	5 887 834
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	34 159	15 000	15 000	0,0	15 000	15 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	12 289	13 000	10 600	-18,5	10 600	10 600
KORKOKULUT	-329 234	-500 424	-650 000	29,9	-650 000	-650 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-51 289	-67 500	-20 400	-69,8	-20 400	-20 400
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT yht.	-334 075	-539 924	-644 800	19,4	-644 800	-644 800
VUOSIKATE	1 250 349	801 442	638 151	-20,4	1 096 336	1 401 622
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 098 658	-1 817 264	-1 546 501	-14,9	-1 740 379	-1 893 840
SATUNNAISET ERÄT						
SATUNNAISET TUOTOT	0	86 400	0	-100,0	0	0
SATUNNAISET KULUT	-85 216	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	-933 524	-929 422	-908 350	-2,3	-644 043	-492 218
POISTOERON MUUTOS	114 399	63 957	13 715	-78,6	13 715	13 715
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-819 125	-865 465	-894 635	3,4	-630 328	-478 503

KUNTA (ulk+sis)	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	3 040 517	2 955 707	3 074 880	4,0	2 999 462	3 023 029
MAKSUTUOTOT	588 428	507 300	459 000	-9,5	472 770	486 953
TUET JA AVUSTUKSET	418 801	319 000	270 600	-15,2	211 768	218 122
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 308 097	3 907 888	3 438 387	-12,0	2 711 768	2 715 249
TOIMINTATUOTOT	7 355 843	7 689 895	7 242 867	-5,8	6 395 768	6 443 353
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	42 212	56 000	30 000	-46,4	30 000	30 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-11 469 980	-11 561 796	-11 875 165	2,7	-11 982 073	-12 100 972
PALKAT JA PALKKIOT	-9 315 023	-9 474 795	-9 752 807	2,9	-9 842 028	-9 942 278
HENKILÖSIVUKULUT	-2 154 957	-2 087 001	-2 122 358	1,7	-2 140 045	-2 158 694
ELÄKEKULUT	-1 840 274	-1 779 947	-1 878 136	5,5	-1 893 450	-1 909 615
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-314 683	-307 054	-244 222	-20,5	-246 595	-249 079
PALVELUJEN OSTOT	-5 350 091	-5 441 093	-5 584 110	2,6	-5 383 678	-5 384 978
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 078 306	-2 436 999	-2 286 843	-6,2	-2 232 083	-2 232 183
AVUSTUKSET	-457 411	-454 700	-484 700	6,6	-484 700	-484 700
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 697 671	-3 296 498	-2 854 932	-13,4	-2 854 932	-2 854 932
TOIMINTAKULUT	-22 053 459	-23 191 086	-23 085 750	-0,5	-22 937 466	-23 057 765
TOIMINTAKATE	-14 655 404	-15 445 191	-15 812 883	2,4	-16 511 698	-16 584 412
VEROTULOT	10 567 379	11 008 000	11 208 000	1,8	12 365 000	12 743 000
VALTIONOSUUDET	5 672 449	5 778 557	5 887 834	1,9	5 887 834	5 887 834
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	34 159	15 000	15 000	0,0	15 000	15 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	12 289	13 000	10 600	-18,5	10 600	10 600
KORKOKULUT	-329 234	-500 424	-650 000	29,9	-650 000	-650 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-51 289	-67 500	-20 400	-69,8	-20 400	-20 400
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-334 075	-539 924	-644 800	19,4	-644 800	-644 800
VUOSIKATE	1 250 349	801 442	638 151	-20,4	1 096 336	1 401 622
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 098 658	-1 817 264	-1 546 501	-14,9	-1 740 379	-1 893 840
SATUNNAISET ERÄT						
SATUNNAISET TUOTOT	0	86 400	0	-100,0	0	0
SATUNNAISET KULUT	-85 216	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	-933 524	-929 422	-908 350	-2,3	-644 043	-492 218
POISTOERON MUUTOS	114 399	63 957	13 715	-78,6	13 715	13 715
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-819 125	-865 465	-894 635	3,4	-630 328	-478 503

Tuloslaskelman tunnuslukuja:

	2025	2026	2027
Asukasluku/Tilastokeskus	4688	4680	4670
Toimintakate €/asukas	- 3 373	- 3 528	- 3 551
Vuosikate €/asukas	136	234	300
Tilikauden yli-/alijäämä €/asukas	-191	-135	-102
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12.	-116 480	-746 808	-1 225 311

Kertynyt yli-/alijäämä, 31.12.

Taseessa tilinpäätöksessä vuonna 2023 ylijäämää oli 1 643 620 euroa.

Muutetun talousarvion 2024 mukainen arvioitu tilikauden alijäämä – 865 465 euroa

Talousarvio 2025 tilikauden alijäämä – 894 635 euroa

Arvioitu kertynyt yli-/alijäämä 31.12.2025: -116 480 euroa.

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2023	MTA 2024	KV 2025	Ero%	TS 2026	TS 2027
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	1 250 349	801 442	638 151	-20,4	1 096 336	1 401 622
SATUNNAISET ERÄT	-85 216	86 400	0	-100,0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	50 640	-80 000	-60 000	-25,0	-80 000	-80 000
	1 215 774	807 842	578 151	-28,4	1 016 336	1 321 622
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-3 156 385	-6 077 000	-7 675 000	26,3	-4 795 000	-1 020 000
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	0	247 500	475 000	91,9	250 000	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	673 173	130 000	110 000	-15,4	130 000	130 000
	-2 483 212	-5 699 500	-7 090 000	24,4	-4 415 000	-890 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 267 438	-4 891 658	-6 511 849	33,1	-3 398 664	431 622
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				0,0		
ANTOLAINAAMAISTEN VÄHENNYS	220 029	28 000	28 000	0,0	28 000	28 000
	220 029	28 000	28 000	0,0	28 000	28 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET				-2,2		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6 500 000	10 600 000	11 200 000	5,7	7 300 000	2 500 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 851 604	-3 861 604	-4 606 604	19,3	-3 841 624	-2 848 272
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	6 800 000	0	0		0	0
	10 448 396	6 738 396	6 593 396	-2,2	3 458 376	-348 272
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-75 614	0	0		0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	161	0	0		0	0
SAAMISTEN MUUTOS	294 522	0	0		0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-49 715	0	0		0	0
	169 354	0	0		0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	10 837 779	6 766 396	6 621 396	-2,1	3 486 376	-320 272
RAHAVAROJEN MUUTOS	9 570 341	1 874 738	109 547	-94,2	87 712	111 350

pitkäaikaisen lainan nosto v. 2025: 11 200 000 euroa

lainakanta 31.12.2025, pitkäaikainen
lainat per asukas/pitkäaikaiset, korolliset lainat:

n. 37,5 miljoonaa euroa
8 004 €/asukas v. 2025

(huomioitu myös v. 2024 nostettava 9,8 milj. euron pitkäaikainen laina)

INVESTOINNIT 2025-2027 -projekteittain

Proj	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Selite	Poistoaika vuosina
9201 Moisiokoti		100 000			Kunnostus- ja muutostöitä, mikäli Varhan sopimus jatkuu	40
9243 Paijulan päiväkoti		60 000			Liikuntahallin IV-koneen uusiminen siirtyy vuodelta 2024	40
9246 Lukio	20 000					
9257 Kirjasto		15 000			Esteetön sisäänkäynti, mm. automaattiovet	
9259 Nummen terveystalo		400 000			Muutostyö hammashoitolaksi, mikäli Varha toteuttaa	
9294 Nuppulan päiväkoti		30 000			Rakennuksen viilennys keskitetysti (erillisin konein 20 t€)	
9318 Rästäsmäen kadut	407 000	400 000	600 000	600 000	Vanhojen katujen uusiminen (hulevesi ja valaistus ei sis.)	15
9345 Asemakaavatiet päällystys	30 000	90 000	30 000	30 000	Uusien katujen päällystys ja vanhojen paikkaus	15
9371 Linnamäki Hakalehto kunnallist	100 000	370 000			Uusien katujen rakentaminen, siirtyy vuodelta 2024	15
9374 Tievalaistus ylläpito	30 000	30 000	30 000	30 000	Vuosittainen uusiminen	15
9385 Leikkipuistot		50 000			Karhunperkon uusi leikkipuisto, siirtyy vuodelta 2024	15
9386 Yhtenäiskoulun piha-alue	57 000		200 000		Väistökoulun piha (2024), B-osan piha (2026)	15
9387 Liikuntahallin piha-alue	25 000					
9388 Kirkonpiirin koulun piha-alue		30 000			Parkkialueen asfaltointi	15
9249 Yhtenäiskoulu, B-osa	3 000 000	4 000 000	2 500 000		Uudishanke	40
9112 Atk-ohjelmat hallinto	10 000		15 000		Verkkosivujen uusiminen	3-5
9113 Atk-ohjelmat Vaka		25 000			Vaka-ohjelmanpäivitys	3-5
9111 Sähköinen arkistointi		10 000	10 000			3-5
9100 Maa-alueet osto	100 000	300 000	100 000	100 000	Vuosittainen osto	ei poistoa
9101 Maa-alueet myynti	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	Vuosittainen myynti	ei poistoa
9250 Yhtenäiskoulu B-osa väistötila	1 500 000	30 000	150 000		Talotekniikan automaation parantaminen	40
9251 HYK B monitoimisali	10 000	800 000	400 000		Uudishanke	40
9252 HYK B monitoimis avustus	-225 000	-400 000	-250 000		Uudishanke, avustus yht. 750t/arvio	40
9402 Falkinkosken sauna avustus	-22 500	-75 000				30
9322 Kevyenliikenteenväylät		80 000	30 000	30 000	Vuosittainen korjaaminen/uusiminen	15
9326 Metsäpirtintie loppuosa		20 000			Uusien katujen rakentaminen, siirtyy vuodelta 2024	15

Talousarvio ja -suunnitelma 2025-2027

9327 Martan- ja Hakapellontie loppu		35 000			Uusien katujen rakentaminen, siirtyy vuodelta 2024	15
9375 Katuvalaistus kaavatiet rakent	110 000	130 000	70 000	70 000	2025; Linnamäki 50 t€, Rästasmäki 70 t€, Martantie ja Hakapellontie 5 t€, Metsäpirtintie 5 t€. 2026+2027; Rästasmäki 70 t€	15
9398 Koljolan kenttä	17 000					
9399 Falkinkoski	50 000	300 000			Uudishanke	30
9563 Hulevesiverkostot	221 000	260 000	160 000	160 000	2025; Linnamäki Hakalehto 85 t€, Rästasmäki 160 t€, Martantie ja Hakapellontie 10 t€, Metsäpirtintie 5 t€. 2026+2027; Rästasmäki 160 t€	30
9702 Yhtenäiskoulun irtaimisto			450 000		Uudishanke	3
9706 Kaukolämmön irtaimisto	100 000					
9712 HYK monitoimisali irtaimisto			50 000		Uudishanke	3
9713 PUH pvkoti irtaimisto		10 000			Kaappisängyt	3
9104 Osakkeet ja osuudet osto	290 000	100 000			As Oy Linnaketo osakkeet	ei poistoa
Investoinnit, netto	5 779 500	7 150 000	4 495 000	970 000		
Investoinnit, menot	6 077 000	7 675 000	4 795 000	1 020 000		

KUNTASTRATEGIA

NOUSIAINEN – VAHVA, VIREÄ JA VEHRÄ

Viihtyisää arkea kasvavalla
Turun kaupunkiseudulla
moottoritien varressa

Keskeiset arvomme ovat:
Asukaslähtöisyys
Rohkeus
Vastuullisuus
Yhteisöllisyys

VAHVA NOUSIAINEN

VOIMAA PAIKALLISISTA VAHVUUKSISTA

Panostamme yksilöllisiin
laadukkaisiin peruspalveluihin

Olemme yrittäjämönteisiä
ja edistämme tapahtumien
järjestämistä

Erottaudumme kohdennetulla
markkinoinnilla ja viestimme
rohkeasti kunnan vahvuuksista

Lisäämme maanomistusta 8-tien
läheisyydessä ja varmistamme
kaavoituksella riittävän tonttitarjonnan
asumisen ja yrittämisen tarpeisiin

VIREÄ NOUSIAINEN

AVOINTA JA AKTIIVISTA ARKEA

Teemme asiat kustannustehokkaasti,
kehitämme ennakkoluulottomasti
palvelujamme ja johdamme tiedolla

Tiedotamme aktiivisesti
kunnan tapahtumista ja
ajankohtaisista asioista

Olemme ratkaisuja etsivä
joustava yhteistyökumppani

Edistämme kuntalaisten osallistumis- ja
vaikuttamistapoja. Lisäämme sähköisen
asioinnin ja etätöyön mahdollisuuksia

VEHRÄ NOUSIAINEN

PÄIVITTÄISTÄ HYVINVOINTIA JA VIRKISTYSTÄ LUONNOSTA

Tarjoamme erinomaiset virkistys-
ja liikuntamahdollisuudet
kaikenikäisille kuntalaisille

Edistämme hyvinvointia ja kestävää
kehitystä yhteistyössä paikallisten ja
seudullisten toimijoiden kanssa

Meille henkilöstö on tärkeä, kehitämme
esihenkilötyötä ja rakennamme
myönteistä työnantajakuva

Vaalimme turvallisuutta,
luonnon puhtautta ja
viihtyisää asumista

